

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.6.3.
COM(2010)282 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

2009. évi jelentés a versenypolitikáról

SEC(2010)666

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

2009. évi jelentés a versenypolitikáról

Bevezetés

1. E jelentés első fejezete arról nyújt áttekintést, hogy milyen módon fejlesztették tovább és alkalmazták a versenypolitikai eszközöket, nevezetesen az állami támogatásokra, a trösztellenes ügyekre és az összefonódások ellenőrzésére vonatkozó szabályokat. A második fejezet azt ismerteti, hogy a fenti és egyéb eszközöket hogyan alkalmazták egyes kiválasztott ágazatokban. A harmadik fejezet az elmúlt évben kialakított, fogyasztókkal kapcsolatos tevékenységeket tekinti át. A negyedik fejezet az Európai Versenyhatóságok Hálózatán (EVH) belüli és a nemzeti bíróságokkal folytatott együttműködést tekinti át, az ötödik fejezet pedig a nemzetközi tevékenységeket tárgyalja. A hatodik fejezet az intézményközi együttműködést mutatja be röviden.
2. Az elmúlt évhez hasonlóan a versenypolitikáról szóló éves jelentés egyik fejezete ismét középpontba helyez egy, a versenypolitika területén különleges jelentőségűnek tekintett témakört. Az idei évre kiválasztott témakör a következő: „A versenypolitika, valamint a pénzügyi és gazdasági válság”.
3. Ennek alapján az idei évi jelentésben nagy hangsúlyt kap a pénzügyi és gazdasági válságra válaszul elfogadott nemzeti intézkedések Európai Bizottság általi értékelése, legyen szó akár nemzeti programokról, akár a pénzügyi szektor egyes vállalatait célzó nemzeti intézkedésekről. Hasonlóképpen különös figyelem tárgyát képezik az ideiglenes keretrendszeren belül – a válság reálgazdaságra gyakorolt hatásainak enyhítése érdekében – végrehajtott intézkedések is. Erre irányuló kérést fogalmaz meg az Európai Parlament is az éves versenypolitikai jelentés¹ e kiadásának véglegesítésekor még vita tárgyát képező, a versenypolitikáról szóló 2008. évi jelentésről szóló állásfoglalás-tervezetében.
4. További információk találhatóak egy részletes bizottsági szolgálati munkadokumentumban² és a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján³.
5. A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jén lépett hatályba. Ettől az időponttól fogva a Szerződés cikkeinek számozása megváltozott. A trösztellenes szabályozás esetében az EKSz. 81., 82., illetve 86. cikke az EUMSz. 101., 102., illetve 106. cikke lett, a rendelkezések pedig lényegében megegyeznek. Ebben a dokumentumban azonban a régi számozásra történő hivatkozásokat alkalmazzuk, ha azok 2009. december 1-je előtt megindított eljárásokra vonatkoznak. Hasonlóképpen az állami támogatás területén az EK-Szerződés cikkeire történő régi hivatkozásokat (az EKSz. 87–89. cikke) alkalmazzuk, ha a hivatkozott eljárási lépésekre a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtt került sor.
6. Ezenkívül 2009. december 1-je óta az Elsőfokú Bíróság neve Törvényszék. Ebben a közleményben azonban az adott időpont előtt hozott ítéletek esetében az Elsőfokú Bíróság kifejezést használjuk.

¹ Jelentéstervezet a versenypolitikáról szóló 2008. évi jelentésről (2009/2173(INI)), Sophia in 't Veld (az ALDE képviselőcsoport holland előadója).

² SEC(2010) 666.

³ http://ec.europa.eu/competition/index_hu.html.

KÖZÉPPONTBAN: A VERSENYPOLITIKA, VALAMINT A PÉNZÜGYI ÉS GAZDASÁGI VÁLSÁG

Milyen szerepet töltött be a versenypolitika a válság összefüggésében?

7. 2009 folyamán az Európai Unió – a világ többi részével együtt – rendkívül súlyos pénzügyi és gazdasági válsággal küzdött. 2009 a gazdaság, a vállalkozások és a politikai döntéshozók számára egyaránt kihívásokkal teli év volt. A kormányok, a központi bankok és a pénzügyi szabályozók az Európai Bizottsággal együtt kemény munkát végeztek a pénzügyi rendszer stabilizálása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy ilyen jellegű válságra a jövőben ne kerülhessen ismét sor. A politikai döntéshozók a válság reálgazdaságra gyakorolt hatásának minimálisra csökkentésére irányuló szakpolitikák kialakítására is törekedtek.
8. A Bizottság a válság kezdete óta kettős célkitűzést követett a versenyszabályok alkalmazása során. Először is a pénzügyi stabilitás támogatására törekedett, az uniós tagállamok által hozott mentőintézkedésekkel kapcsolatos jogbiztonság mielőbbi biztosításával. Másodszor pedig egyenlő feltételeket igyekezett megőrizni Európában, továbbá biztosítani kívánta, hogy a nemzeti szintű intézkedések ne terheljék a problémákat más tagállamokra.
9. A tagállamok tulajdonképpen már a válság kezdetén úgy döntöttek, hogy jelentős állami támogatási összegeket juttatnak a pénzügyi szektornak. Az Európai Bizottság a Szerződés versenypolitikai rendelkezései szerinti államtámogatás-ellenőrzési hatásköre révén vált érintetté. A versenypolitika és a támogatás a válság kezdetétől fogva alapvető szerepet töltött be az EU egyik legértékesebb erőforrásának, a belső piacnak a megőrzésében.

Milyen szakpolitikai választ adott a Bizottság?

10. A Bizottság 2008 októbere és 2009 augusztusa között négy közleményt fogadott el arra vonatkozóan, hogy hogyan alkalmazná az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat a jelenlegi válsággal összefüggésben a pénzügyi szektor támogatását célzó kormányzati intézkedésekre. 2008. október 13-án a Bizottság iránymutatást fogadott el az állami támogatásokról szóló szabályoknak az állami támogatási rendszerekre történő alkalmazásáról és a pénzügyintézeteknek szánt egyedi segítségnyújtásról (a bankokról szóló közlemény)⁴. Ennek az iránymutatásnak a kibocsátására a Lehman Brothers 2008. szeptember 15-i összeomlását követően, valamint olyan fontos piaci szereplők, mint a Fortis, a Dexia, a Bradford & Bingley és a Hypo Real Estate mentési igényeit, továbbá bankmentési, illetve kezességvállalási programok egyes tagállamok – például Dánia és Írország – általi bejelentését követően került sor.
11. A Bizottságnak számos olyan értesítéssel kellett foglalkoznia, amelyek tagállamok által hozott sürgősségi támogatási intézkedésekre vonatkoztak. Nagyon szoros

⁴ A Bizottság közleménye – [Az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzügyintézetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazása](#). (HL C 270., 2008.10.25., 8. o.).

határidőkön belül választ, ami a szilárdan elkötelezett személyzet átcsoportosításával és új erőforrások ideiglenes alkalmazásával volt lehetséges.

Bankok feltőkésítése

12. A válság rendezése érdekében a tagállamok különböző típusú megoldásokat határoztak meg, a kezességvállalás-alapú programoktól a feltőkésítésig. Minden részletre kiterjedő vitákra került sor az Európai Központi Bankkal és a tagállamokkal, és 2008. december 5-én a Bizottság elfogadta a feltőkésítésről szóló közleményt⁵.
13. A feltőkésítésről szóló közlemény különbséget tesz az alapvetően stabil bankok és a bajba jutott bankok között. Iránymutatásokat állapít meg a támogatást képező tőkeinjekciók értékelésére. Azon bankok számára, amelyeknél fennáll a fizetéseképtelenség kockázata, logikusan magasabb kamatok fizetését kellene előírni a kapott állami támogatásért, és ezek esetében szigorúbb ellenőrzést kellene alkalmazni. A támogatásban részesült, bajba jutott bankoknak szerkezetátalakítást kell végrehajtaniuk a hosszú távú életképesség helyreállítása érdekében.
14. Mind a bankokról szóló közlemény, mind pedig a feltőkésítésről szóló közlemény lehetővé tette a pénzügyi stabilitás megőrzését és a hitel rendelkezésre állására vonatkozó korlátozások csökkentését, minimalizálva egyúttal a versenytorzulást. Különösen a feltőkésítési intézkedések bizonyultak elengedhetetlennek, mivel megfelelő tőkebázist biztosítottak a bankoknak ahhoz, hogy azok továbbra is betölthessék a reálgazdaság hitelnyújtóinak szerepét. Ugyanakkor az állami tőkére előírányzott hozam szintje a programok és az egyedi intézkedések katalizátormechanismusaival ötvözve biztosítja a szóban forgó tőke visszafizetését, amint azt a gazdasági körülmények lehetővé teszik.
15. A Bizottság 2008 októbere és 2009. december 31. között 12 tagállam⁶ számára hagyott jóvá kezességvállalási programokat. Hét tagállam hajtott végre tisztán feltőkésítési programokat⁷, míg hét tagállam⁸ vegyes/átfogó programokat tervezett. Spanyolország, Szlovénia, az Egyesült Királyság, Magyarország és Németország más formájú támogatási programokat is végrehajtott.
16. Az egyes jogalanyoknak szánt támogatás tekintetében a Bizottság 2009-ben 29 jogalany⁹ szánt feltőkésítési és egyéb támogatási intézkedéseket hagyott jóvá.

⁵ A Bizottság közleménye – [A pénzügyi intézetek feltőkésítése a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok](#). (HL C 10., 2009.1.15., 2. o.).

⁶ Ciprus, Dánia, Finnország, Írország, Hollandia, Lengyelország, Lettország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország és Szlovénia.

⁷ Dánia, Finnország, Franciaország, Lengyelország, Olaszország, Portugália és Svédország.

⁸ Németország, Egyesült Királyság, Görögország, Ausztria, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia.

⁹ ING, KBC, Parex Banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish Bank, Fortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire, Mortgage and Land Bank of Latvia, Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria és RBS.

A Bizottság a Commerzbank (CoBa) feltőkésítési ügyében¹⁰ jóváhagyott egy, a német kormány által nyújtott, 18 milliárd EUR összegű új tőketámogatást egy stabil üzleti szerkezetátalakítási terv alapján. A benyújtott üzleti terv a CoBa alapvető üzleti tevékenységére, nevezetesen a lakossági és a vállalati banki tevékenységekre összpontosít, többek között Közép- és Kelet-Európában is. A bank ingatag befektetési banki tevékenysége mérséklődni fog, az ingatlanokkal kapcsolatos kereskedelmi tevékenységeket pedig felszámolják. A terv (a CoBa aktuális mérlegfőösszegének 45 %-át kitevő) nagyszabású befektetési szinteket, valamint az osztalék- és kamatkifizetések felfüggesztését irányozza elő. A versenytorzulás korlátozása érdekében a CoBa esetében 3 éves általános tilalmat írnak elő pénzügyi intézetek vagy más potenciális versengő vállalkozások felvásárlását illetően. Ezen túlmenően a terv árvezető szerepre vonatkozó tilalmat ír elő a CoBa három legjelentősebb versenytársával kapcsolatban olyan piacok/termékek tekintetében, amelyek esetében a piaci részesedése meghaladja az 5 %-ot. A Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a benyújtott üzleti terv valószínűsíthetően helyreállítja a bank hosszú távú életképességét.

Értékvesztett eszközök

17. Annak ellenére, hogy sok tagállamban bevezettek feltőkésítési programokat, 2009 elején a befektetők nem mutatták annak jelét, hogy megbíznának a rendszerben. A banki kezességvállalások és feltőkésítések nem tükröződtek a gazdaságba befolyó hitelek formájában, és megmaradt a bizonytalanság az értékvesztett eszközökkel kapcsolatos, nyilvánosságra nem hozott veszteségeket illetően. E helyzettel szemben néhány tagállam „eszközvédelmi programokat” javasolt. Az Egyesült Királyság kormánya egy 500 milliárd GBP értékű védelmi programot terjesztett elő, míg a holland kormány 40 milliárd USD értékű eszközvédelmet jelentett be az ING javára.
18. 2009. február 25-én, a tagállamokkal folytatott részletes megbeszélések követően a Bizottság elfogadta az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről szóló közleményt (a továbbiakban: az értékvesztett eszközökről szóló közlemény)¹¹. Az értékvesztett eszközökről szóló közlemény arra az egyre szélesebb körben elfogadott vélekedésre reagált, hogy a válság kiváltó okait a bankok mérlegeiben toxikus eszközök formájában kell kezelni. A szóban forgó közleményben a Bizottság meghatározta, hogy hogyan értékelné a pénzügyi intézeteket célzó eszközátvételi intézkedéseket az állami támogatásokról szóló szabályok alapján. Eddig csak Németország rendelkezik az értékvesztett eszközök átvételére vonatkozó, a Bizottság által jóváhagyott nemzeti programmal.
19. A közlemény az átláthatóság és a nyilvánosság elvén, az állam és a kedvezményezett közötti megfelelő tehermegosztáson, valamint az eszközök valós gazdasági értékének prudens értékelésén alapul. Az eszközök megfelelő értékelésének összetettségére való tekintettel a Bizottság úgy döntött, hogy az értékelés független végrehajtására technikai szakértőket kér fel. Az említett szakértőket ajánlati felhívást követően létrejött keretszerződés alapján választották ki.

¹⁰ [IP/09/711](#).

¹¹ [A Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről](#) (HL C 72., 2009.3.26., 1. o.).

A Bizottság május 12-én kiegészítő támogatási intézkedéseket hagyott jóvá a Fortis Bank és a Fortis Holding javára¹². A belga és a luxemburgi állam kiegészítő támogatása a Fortis Holding, a BNP Paribas, a Fortis Bank, valamint a belga és a luxemburgi hatóságok közötti megállapodás módosításaiból következett. Az intézkedéscsomag magában foglalta a Fortis Bank bizonyos értékvesztett eszközeinek átvételét. Az értékvesztett eszközökről szóló közleménnyel összhangban a veszteségek jelentős részét a Fortis Bank viseli, ugyanis a belga állam által a strukturált hitelek vásárlásáért vagy garantálásáért fizetett ár jóval a valós gazdasági értékük alatt van. Sőt, az esetleges versenytorzulás megelőzése érdekében a Fortis kötelezettséget vállalt arra, hogy nem terjeszkedik a belgiumi és a luxemburgi bankpiacon végrehajtott felvásárlások útján.

Előrettekintő szerkezetátalakítási megközelítés

20. A Bizottság egy idő után középtávon azt kezdte vizsgálni, hogy a támogatás kedvezményezettjei hogyan kezdhetik meg a hitelként felvett pénzeszközök visszafizetését és állhatnak saját lábukra. Így augusztus 14-én a Bizottság elfogadta „a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján” tárgyú közleményt (a továbbiakban: szerkezetátalakítási közlemény)¹³.
21. A szerkezetátalakítási közlemény azt tükrözi, hogy a Bizottság a jelenlegi válságon túl immár a jövőbe tekint, és ezt a jövőt életképes bankszektor jellemzi. A közlemény megállapítja az azokra a kedvezményezettekre alkalmazandó alapelveket, amelyeknek nemcsak rövid távú, megmentési célú támogatásra volt szükségük, hanem üzleti modelljeik strukturális változásainak végrehajtásához is támogatást igényeltek.
22. A közlemény megtartja a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásról szóló közösségi iránymutatás főbb alapelveit, azonban igazodik a pénzügyi válság rendkívüli gazdasági körülményeihez. A Bizottság szerkezetátalakítási megközelítése több feltételnek is meg kell, hogy feleljen. Először is a szerkezetátalakításra kötelezett bankoknak bizonyítaniuk kell, hogy képesek állami támogatás nélkül is helyreállítani hosszú távú életképességüket. Másodszor hozzá kell járulniuk a szerkezetátalakítási költségekhez (tehermegosztás). Harmadszor intézkedéseket kell elfogadniuk a versenytorzulás korlátozására, akár a kulcsfontosságú piacokon végrehajtott befekteteskivonással és/vagy mérlegcsökkentéssel.
23. A fenti alapelvek hozzájárulnak az erkölcsi kockázat kérdésének kezeléséhez. A kockázatos magatartás jutalmazásának – amire korábban volt példa – elkerülése érdekében a közlemény – azáltal, hogy kamatszelvények és osztalékok kifizetésére vonatkozó ideiglenes korlátozásokat ír elő a kötvény- és részvénytulajdonosok számára – tisztázza, hogy a támogatás esetében megfelelő hozamra lesz szükség. A támogatásból fakadó versenytorzulások korlátozását célzó, túlnyomórészt a támogatás relatív/abszolút mértéke és a kedvezményezettnek az érintett piacokon betöltött helyzete által meghatározott, testreszabott, esetfüggő intézkedésekre is szükség van ahhoz, hogy egy támogatás a Szerződéssel összeegyeztethető legyen. Szerkezetátalakítási terveket hagytak jóvá többek között a Commerzbank, az ING, az

¹² [IP/09/743](#).

¹³ [A Bizottság közleménye a pénzügyi szektor életképességének helyreállítása és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékelése az állami támogatási szabályok alapján](#) (HL C 195., 2009.8.19., 9. o.).

RBS, a Lloyds' Banking Group és a KBC javára, míg sok más terv értékelése – hivatalos vizsgálati eljárások keretében – folyamatban van.

November 18-án a Bizottság jóváhagyta a holland ING bank szerkezetátalakítási tervét és a nem likvid eszközökre vonatkozó támogatási eszközt¹⁴. A bejelentett szerkezetátalakítási terv alapján az ING ki fogja fizetni a szerkezetátalakítási költségek jelentős hányadát, az ING hosszú távú kereskedelmi életképességét helyreállítják, és a támogatás nem fog indokolatlan versenytorzulásokat eredményezni. A szerkezetátalakítási terv szerint az ING csökkenteni fogja műveleteinek kockázati profilját és bonyolultságát, és bizonyos idő elteltével eladja biztosítási tevékenységeit. Az ING egy vagyonkezelő által felügyelt részletes menetrend szerint elkülönít majd egy üzleti egységet (Westland Utrecht Hypotheekbank (WUH) / Interadvies) abból a célból, hogy a holland lakossági banki tevékenységek piacán fokozza a versenyt.

A pénzügyi válság azonban nem csak állami támogatásról szól

24. A pénzügyi és gazdasági válság az EU összefonódásokra vonatkozó és trösztellenes szabályait tekintve is teremtett kihívásokat. Érdemi szempontból fontos volt fenntartani az összefonódásokra vonatkozó és a trösztellenes szabályok szigorú végrehajtását az európai vállalkozások versenyképességének megőrzése és a válságból való kiemelkedésének elősegítése érdekében.
25. A pénzügyi válság nyomán a Bizottság az összefonódásokról szóló közösségi rendelet szerinti ítélkezési gyakorlat kapcsán összetett kérdésekkel szembesült. Tulajdonképpen azzal kapcsolatban merültek fel kérdések, hogy a pénzügyi intézetek államosítását be kell-e jelenteni a Bizottságnak az összefonódásokról szóló rendelet értelmében. Ez annak függvénye volt, hogy az államosított jogalany független döntési jogkörrel rendelkező gazdasági egység marad-e, illetve hogy az adott államosított jogalany tekinthető-e úgy, hogy egy gazdasági egységet alkot az állam által ellenőrzött más vállalkozásokkal.
26. Az esetek többségében a Bizottság számára kielégítő eredmény volt, hogy a holdingmegállapodásokra vonatkozó rendelkezések függetlenséget biztosítottak, és így nem került sor összefonódásra. A német Hypo Real Estate Bank ügyében¹⁵ mindenesetre egy összefonódást be kellett jelenteni.
27. A gazdasági válság nem befolyásolta érdemben az összefonódásokra vonatkozó ügyekben tett kötelezettségvállalásokra vonatkozó bizottsági szakpolitikát és gyakorlatot. A strukturális kötelezettségvállalások, és nevezetesen a befekteteskivonások maradtak továbbra is a legmegfelelőbb jogorvoslati típusok azoknak a versenyt érintő aggályoknak a tartós megakadályozására, amelyeket egy összefonódás vetett volna fel. Néhány esetben a Bizottság egy-egy jogorvoslat végrehajtási határidejére irányuló kérelem értékelésekor figyelembe vette, hogy a jelenlegi gazdasági környezetben nehéz vevőket találni. Hasonlóképpen a Bizottság összefonódásokra vonatkozó eljárásai a rendeltetésüknek jól megfelelőnek bizonyultak, nehéz gazdasági feltételek mellett is. A Bizottság – az aktuális gazdasági környezetre való tekintettel, ugyanakkor egy jól bevált és szigorú gyakorlattal teljesen összhangban – több sürgős esetben, konkrétan hat alkalommal eltérést biztosított a „standstill”-kötelezettségtől.

¹⁴ [IP/09/1729](#).

¹⁵ COMP/M.5508. sz. ügy: SOFFIN/Hypo Real Estate.

28. A trösztellenes szabályozás területén a Bizottságot arra kérték fel, hogy mérlegelje azokat az érveket, amelyek a Bizottság által a vállalatok számára a trösztellenes szabályok értelmében kirótt bírságok megfizetése során felmerülő nehézségekre vonatkoztak. A Bizottság alaposan felülvizsgálta a „fizetéképtelenségi” feltételeket. Ezek a feltételek kizárólag akkor teljesülnek, ha a bírság teljes összegének megfizetése helyrehozhatatlanul veszélyeztetné az érintett vállalkozás gazdasági életképességét és eszközeinek teljes elértéktelenedését okozná. Ezzel az alapelvvel összhangban a Bizottság eseti alapon értékelt a kérelmeket. A hőstabilizátor-ügyben elfogadásra került egy fizetéképtelenségi kérelem, amelynek következtében a bírság összege jelentősen csökkent.

A válság emellett a reálgazdaságot is érintette

29. Mivel a bankok visszafogták hitelezési tevékenységüket és az előző évekhez képest jóval kockázatkerülőbbé váltak, a vállalatok nehézségekkel kezdtek szembesülni a hitelhez jutás során. Válasza részeként a Bizottság 2009 januárjában elfogadta az „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban” című közleményt¹⁶. Ez a (2010 végéig alkalmazandó) ideiglenes keretrendszer további lehetőségeket biztosít a tagállamoknak a hitelmegszorítás reálgazdaságra gyakorolt hatásainak kezelésére.
30. Az ideiglenes keretrendszer a Bizottság által a gazdasági válságra adott átfogóbb válasz – az Európai Tanács által támogatott, 2008 novemberében elfogadott – európai gazdaságélénkítési terv részét képezte. A pénzügyi válság összefüggésében a Bizottság 2009 februárjában módosította az ideiglenes keretrendszert¹⁷ annak érdekében, hogy további lehetőségeket biztosítson a tagállamok számára a hitelmegszorítás reálgazdaságra gyakorolt hatásainak kezelésére. A módosított keretrendszer az engedélyezhető kezességvállalási díj kiszámításakor figyelembe veszi a különböző szintű hitelbiztosítékot (különösen az alacsony minősítési kategóriák esetében). A Bizottság októberben módosítást fogadott el a keretrendszerhez, hogy különálló, összegegyeztethető, 15 000 EUR-ra korlátozott összegű támogatást tegyen lehetővé a mezőgazdasági termelők számára¹⁸. Végezetül decemberben abból a célból módosult a keretrendszer, hogy tovább fokozza a finanszírozáshoz jutás elősegítését, különösen azokban a tagállamokban, ahol alacsonyak a munkaerőköltségek¹⁹.
31. Az ideiglenes keretrendszer két célkitűzésre összpontosít: először is a folytonosság fenntartására a vállalatok finanszírozáshoz jutásában (például lehetővé téve a tagállamok számára, hogy állami kezességvállalást nyújtsanak csökkentett díjú

¹⁶ HL C 83., 2009.4.7., 1. o. A Bizottság az ideiglenes keretrendszert 2008. december 17-től, tartalma elviekben történő elfogadásának időpontjától alkalmazza.

¹⁷ A Bizottság közleménye – Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban – elfogadás időpontja: 2009. február 25.

¹⁸ A Bizottság közleménye – Az „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban” című közlemény módosítása (HL C 261., 2009.10.31., 2. o.).

¹⁹ A Bizottság közleménye az „ideiglenes közösségi keretszabály a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válság során” című közlemény módosításáról (HL C 303., 2009.12.15., 6. o.).

hitelekre vagy támogatott kamatlábakat biztosítsanak hitelekre, és vállalatoként legfeljebb 500 000 EUR támogatást); másodsor pedig a vállalatok arra való ösztönzésére, hogy folytassák a fenntartható jövőt illetően tett befektetéseket (például támogatott hitelek téve lehetővé környezetbarát termékek kifejlesztésére). A fent említett új támogatási intézkedéseken túlmenően az ideiglenes keretrendszer magában foglalja a meglévő iránymutatások ideiglenes kiigazításait a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra vonatkozó szabályok egyszerűsítésekképpen, valamint a tőkebefektetések felső határértékeinek emelését.

32. A Bizottság 2009. december 31-ig 25 tagállamban 79 olyan intézkedést hagyott jóvá, amelyek célja a reálgazdaságon belül a vállalatok és az álláshelyek stabilizálása volt²⁰.
33. Az ideiglenes keretrendszer horizontális intézkedés, amely lehetővé tette a tagállamok számára valamennyi válság sújtotta gazdasági ágazat támogatását, beleértve az autópárt is. Az ideiglenes keretrendszert széles körben alkalmazták az autópárt támogatására. Mint bármely más ágazat, az autópárt az elkövetkezendő két évre vállalatoként legfeljebb 500 000 EUR támogatásban (kis támogatási összegek), hitelekre nyújtott állami kezességvállalásban, támogatott hitelekben részesülhet (kifejezetten a környezetbarát gépkocsik esetében is), a kkv-k pedig könnyebben hozzájuthatnak kockázati tőkéhez. Az ideiglenes keretrendszer által előírt intézkedések közül néhány különösen jelentős az autópárt számára, mivel lehetővé teszi alacsony kibocsátású járművek kifejlesztését célzó projektek finanszírozását.
34. A Bizottság Franciaország, az Egyesült Királyság, Spanyolország, Németország, és Olaszország által bejelentett, környezetbarát termékekre vonatkozó támogatásokat hagyott jóvá²¹. Ezen túlmenően számos tagállam – köztük Franciaország, az Egyesült Királyság, Németország, Belgium (Flamand Régió) és Románia – vezetett be olyan, kezességvállalásra és/vagy támogatott hitelekre vonatkozó programokat, amelyek kedvezhetnek az autópárnak (és más iparágaknak is)²². Németország például 1,5 milliárd EUR támogatott hitelt nyújtott az Opel javára, az anyavállalat – a General Motors – csőd eljárását követően²³, míg Franciaország a Renault és a PSA javára is 3 milliárd EUR támogatott hitelt nyújtott²⁴. Ezen túlmenően júniusban a Bizottság állami kezességvállalást hagyott jóvá a Svédország által a Volvo Cars számára bejelentett EBB-hitelre²⁵.
35. Végezetül az ideiglenes keretrendszer szerint a tagállamoknak október 31-ig visszajelzést kellett adniuk a Bizottságnak a keretrendszer végrehajtásáról és

²⁰ Az agrárágazatbeli ideiglenes intézkedések kivételével.

²¹ N11/2009 (Franciaország), N72/2009 (Egyesült Királyság), N140/2009 (Spanyolország), N426/2009 (Németország), N542/2009 (Olaszország).

²² Lásd például: N23/2009 (Franciaország), N71/2009 (Egyesült Királyság), N27/2009 (Németország), N117/2009 (Flamand Régió / Belgium), N286/2009 (Románia) a kezességvállalási programok esetében, N38/2009 (Németország), N15/2009 (Franciaország), N257/2009 (Egyesült Királyság) a támogatott hitelprogramok esetében.

²³ Lásd: http://www.bundesregierung.de/nn_774/Content/DE/Artikel/2009/11/2009-11-26-opel.html

²⁴ Lásd: <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/automobile-le-plan-d-aide-en-chiffres>

²⁵ Az N 80/2009. sz. ügyben, a Volvo Cars – a Ford leányvállalata – egy környezetbarát technológiákra irányuló, 2 milliárd EUR összegű K+F-projekthez 200 millió EUR összegű EBB-hitelt igényelt. Az EBB általi jóváhagyás a hitelhez kapcsolódó állami kezességvállalás megszerzésétől függött. 2009. június 5-én a Bizottság jóváhagyta a bejelentett kezességvállalást, 90%-át az ideiglenes keretrendszer alapján, 10%-ot pedig szabad támogatásként, mivel annak díja a piacnak megfelelő volt.

hatékonyságáról a banki hitelnyújtás újraélesztése és a vállalatok támogatása tekintetében²⁶. A Bizottság kérdőívet készített, amelyet közzétettek a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, hogy az érdekelt felek észrevételekkel élhessenek. A tagállamok általában hasznos eszköznek tekintették a keretrendszert, mivel ez jelentős támogatást biztosított a vállalatoknak. Megerősítették, hogy a vállalatok továbbra is nehézségekkel küzdöttek a finanszírozáshoz jutás terén, és ezért indokolt az ideiglenes keretrendszer folyamatos fenntartása 2010 során. A tagállamok főként az 500 000-es intézkedést (a vállalatonkénti 500 000 EUR odaitélését) és a támogatott kezességvállalásokat hajtották végre.

Eredmények és felmerült költségek

36. A Bizottság 2008 októbere és 2009. december 31. között 33 programmal kapcsolatban 73 határozatot, valamint 38 bankra irányuló egyedi intézkedésekkel kapcsolatban 68 határozatot fogadott el. Ez a 141 határozat 21 tagállamra terjed ki. A sürgősség miatt e határozatok közül néhányat egyetlen nap alatt hoztak meg, hogy elkerüljék a dominóhatást és az EU pénzügyi rendszerének súlyos összeomlását.
37. 2008 októbere és 2009 vége között a Bizottság mintegy 3,63 trillió EUR összegű (az EU-27 GDP-jének 29%-ával egyenértékű) állami támogatási intézkedést hagyott jóvá pénzintézetek javára.
38. Ami a reálgazdaságot illeti, 2009. december 31-ig a Bizottság 79 állami támogatási intézkedést hagyott jóvá 25 tagállamban. Ezen intézkedések közül 18 kezességvállalásokhoz, 11 rövid lejáratú exporthitel-intézkedésekhez, kilenc csökkentett kamatlábú hitelekhez, hat kockázatitőke-intézkedésekhez, és öt környezetbarát termékekre nyújtott, csökkentett kamatlábú hitelekhez kapcsolódott. A jóváhagyott intézkedések jelentős száma (30) a vállalkozásonkénti 500 000 EUR odaitéléséhez kapcsolódott.
39. A 2009. őszi állami támogatásokat összegző mutatórendszer azt mutatja, hogy a támogatási összmenyiség 2008-ban a GDP mintegy 0,5%-áról a GDP 2,2%-ára, azaz 279,6 milliárd EUR-ra emelkedett a pénzügyi és gazdasági válság miatt. A válsághoz kapcsolódó támogatás nagyjából 1,7%-ot, azaz 212,2 milliárd EUR-t tett ki, és kizárólag pénzintézeteknek nyújtott támogatáshoz kapcsolódott²⁷. Az ideiglenes keretrendszer alapján a reálgazdaságnak szánt támogatást a tagállamok csak 2009-ben kezdték alkalmazni. A válságkezelési intézkedésektől eltekintve az összes támogatás 2008-ban a GDP 0,5-át, azaz 67,4 milliárd EUR-t tett ki, amely hasonló a 2007. évi és az azt megelőző évek szintjéhez. A támogatás főként közérdekű horizontális célkitűzésekre irányult (átlagosan 88%), amelyből a regionális támogatás, a kutatási és fejlesztési, valamint a környezetvédelmi támogatás mintegy kétharmadot tett ki, míg a megmentési célú és a szerkezetátalakítási támogatás visszaesett. Bár 2009-re vonatkozó szám adatok még

²⁶ Lásd az „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban” című bizottsági közlemény (HL C 16., 2009.1.21., 1. o.) 6. pontját.

²⁷ A tagállamok által 2008-ban a pénzügyi piacok stabilizálására létrehozott, a Bizottság által jóváhagyott intézkedések maximális összege 3 361 milliárd EUR-t tett ki. A tagállamok által benyújtott éves jelentések szerint a tagállamok 958 millió EUR névértékű intézkedéseket hajtottak végre. Az első becslések szerint a 2008-ban életbe léptetett támogatási intézkedések támogatási eleme – az állam által a kedvezményezett pénzintézeteknek juttatott előnyök helyettesítőjeként – 212,2 milliárd EUR-t tett ki.

nem állnak rendelkezésre, a nem pénzügyi támogatás mennyisége és megoszlása 2009-ben várhatóan nem változik drámai módon.

Következtetés

40. Nem merül fel kétség a banki és a biztosítási szektor javára nyújtott állami támogatás előnyeit illetően. A likviditási injekció megakadályozta a pénzügyi rendszer összeomlását és hozzájárult a piacok újbóli megnyitásához, emellett több pénzeszközt biztosított a reálgazdaságnak és hozzásegítette a pénzügyi piacokat a normálisabb piaci működés megvalósításához. A válság összefüggésében a versenypolitika segítséget nyújtott a pénzügyi stabilitás támogatásában, és rövid és hosszabb távon megteremtette a megfelelő feltételeket a stabil pénzügyi piacok számára. A Bizottság kellő időben történő beavatkozása szintén korlátozta a hitelszűke következményeit a reálgazdaság számára. Ugyanilyen fontos, hogy a versenyszabályok alkalmazása elősegítette az adófizetők pénzének védelmét.
41. A versenypolitika nem egy statikus és merev szakpolitika, hanem figyelembe veszi a változó gazdasági realitásokat. A szilárd alapelvek rugalmas eljárásokkal való ötvözése lehetővé tette, hogy a versenypolitika – és különösen az állami támogatás – konstruktív és stabilizáló szerepet játsszon az EU pénzügyi rendszerében és a reálgazdaságban.

1 ESZKÖZÖK

1.1 Az állami támogatások ellenőrzése

1.1.1. A szabályok alakítása és alkalmazása

42. Az állami támogatási cselekvési terv (SAAP)²⁸ végrehajtása 2009-ben a képzési támogatásról²⁹, valamint a fogyatékkal élő és a hátrányos helyzetű munkavállalóknak nyújtott támogatásról³⁰ szóló útmutató dokumentumok elfogadásával folytatódott. A nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól szóló útmutató dokumentum³¹ elfogadására is sor került. Az ezekben az iránymutatásokban részletezett alapelvek alkalmazására első ízben a Dell Poland ügyben³² került sor, amelyben a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a Dell által egy Łódźban létesítendő gyártóüzem felállítását célzó beruházási projekt jelentősen hozzájárulna a regionális fejlesztéshez, valamint azt, hogy ezek az előnyök ellensúlyoznak bármely, a versenyre gyakorolt esetleges negatív hatást.

²⁸ Állami támogatási cselekvési terv – Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005–2009 közötti reformjához (COM(2005)107 végleges, 2005.6.7.).

²⁹ A Bizottság közleménye – A képzéshez nyújtott, egyedi bejelentéshez kötött állami támogatásra vonatkozó összeegyeztethetőségi elemzés kritériumai (HL C 188., 2009.8.11., 1. o.).

³⁰ A Bizottság közleménye – A hátrányos helyzetű és a fogyatékkal élő munkavállalók foglalkoztatásához nyújtott, egyedi bejelentéshez kötött állami támogatásra vonatkozó összeegyeztethetőségi elemzés kritériumai (HL C 188., 2009.8.11., 6. o.).

³¹ A Bizottság közleménye a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatának kritériumairól (HL C 223., 2009.9.16., 3. o.).

³² C 46/2008.

43. A Bizottság emellett – az interaktív információs szolgálat³³ keretében feltett 16 kérdésen keresztül – egyértelművé tette az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó csomag számos vonatkozását.
44. A Bizottság 2012. december 31-ig meghosszabbította a 2001. évi filmművészeti közlemény³⁴ állami támogatások értékelésére vonatkozó kritériumok érvényességét³⁵.
45. A Bizottság 2012 októberéig meghosszabbította a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, jelenlegi közösségi iránymutatás³⁶ érvényességét. Ezen iránymutatás értelmében a Bizottság engedélyezte a Lengyelország által a gdanski hajógyár javára nyújtott és tervezett támogatást, továbbá véglegesítette a 2005 júniusában megkezdett részletes vizsgálatot.
46. Ezenkívül júliusban sor került egy felülvizsgált műsorszolgáltatási közlemény elfogadására, a közfinanszírozású új médiaszolgáltatások Bizottság általi értékelésének³⁷ egyértelműbbé tétele céljából.
47. A Bizottság szeptemberben elfogadta az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló iránymutatást, és foglalkozott az úgynevezett új generációs szélessávú hálózatok kiépítéséhez nyújtott közfinanszírozással is³⁸. Ezen intézkedéseknek az a célja, hogy elérhető áron biztosítsanak méltányos szélessávú lefedettséget az európai polgárok számára.

1.1.2. Az állami támogatások ellenőrzése – az egyszerűsítési csomag

48. Az egyszerűsítési csomag szeptember 1-jén lépett hatályba. A csomag a legjobb gyakorlatok kódexéből³⁹ és az egyszerűsítési eljárásról szóló közleményből⁴⁰ áll; mindkettőnek az a célja, hogy javítsa a Bizottság állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásainak hatékonyságát, átláthatóságát és kiszámíthatóságát.

³³ http://ec.europa.eu/services_general_interest/registration/form_en.html

³⁴ Közlemény a filmművészeti és más audovizuális alkotásokkal kapcsolatos bizonyos jogi szempontokról (HL C 43., 2002.2.16., 6. o.).

³⁵ Közlemény a filmművészeti és más audovizuális alkotásokkal kapcsolatos bizonyos jogi szempontokról szóló, 2001. szeptember 26-i bizottsági közlemény (filmművészeti közlemény) állami támogatásokra vonatkozó értékelési kritériumairól (HL C 31., 2009.2.7., 1. o.).

³⁶ A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás meghosszabbítása (HL C 156., 2009.7.9., 3. o.).

³⁷ Az állami támogatás szabályainak a közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról szóló, 2009. július 2-i közlemény (HL C 257., 2009.10.27., 1. o.).

³⁸ Közösségi iránymutatás az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a szélessávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról (HL C 235., 2009.9.30., 7. o.).

³⁹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe (HL C 136., 2009.6.16., 13–20. o.).

⁴⁰ A Bizottság közleménye az állami támogatások bizonyos típusainak kezelésére vonatkozó egyszerűsített eljárásról (HL C 136., 2009.6.16., 3–12. o.).

1.1.3. *Visszafizetési politika*

49. A jogellenes állami támogatás visszafizettetése nem szankciónak, hanem az illegális és jogellenes támogatás nyújtását megelőző helyzet helyreállítására szolgáló eszköznek minősül. December 31-ig a visszafizetett illegális és összeegyeztethetetlen támogatás összege a 2004. decemberi 2,3 milliárd EUR-ról 10,4 milliárd EUR-ra nőtt. A még visszafizetendő jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás százalékos aránya ennek megfelelően alakult (a 2004 végi 75%-ról 2009. december 31-re 12%-ra csökkent). A visszafizetett teljes összeg megoszlása azonban 2008 és 2009 között valamelyest csökkent (90,9%-ról 88%-ra), a 2009-ben elfogadott hét új visszafizetési határozat, valamint a számos 2008-as határozatban megállapított⁴¹ magas támogatási összegek miatt.

1.1.4. *Állami támogatásra vonatkozó jogszabályok nemzeti bíróságok általi végrehajtása*

50. A Bizottság áprilisban új közleményt adott ki az állami támogatásra vonatkozó jogszabályok nemzeti bíróságok általi végrehajtásáról⁴². Ez a közlemény részletesebb útmutatást kíván adni az állami támogatások terén a magánfelek által történő jogérvényesítés valamennyi aspektusáról. A nemzeti bíróságok számára gyakorlatorientáltabb és felhasználóbarátabb bizottsági támogatást nyújt napi munkájuk során, mivel a nemzeti bírák a Bizottságtól annak birtokában lévő információkat kérhetnek, és/vagy kikérhetik az utóbbi véleményét az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásáról.

1.1.5. *Állami támogatási intézkedések nyomon követése*

51. A Bizottság 2006 óta fokozta a csoportmentességi rendeletek hatálya alá tartozó, és ennél fogva a bejelentési kötelezettséghez már nem kötött főbb támogatástípusok „utólagos nyomon követését”. Az első három év nyomon követési tevékenységek eredményeinek elemzése összességében azt mutatja, hogy összességében a meglévő állami támogatási struktúrára (programokat és csoportmentességi rendeleteket) kiterjedő rész kielégítő módon működik. Valamennyi tagállam együttműködik a Bizottsággal, bár a kért információkat sok tagállam jelentős késlekedéssel nyújtotta be. Az Elsőfokú Bíróság kihirdetett egy olyan ítéletet⁴³ is, amely megerősítette a nyomon követési tevékenységek jogszerűségét.

1.1.6. *Horizontális állami támogatás*

52. A Bizottság 2009-ben a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszer⁴⁴ alapján 29 támogatási programot hagyott jóvá és négy, nem támogatási tárgyú határozatot fogadott el; ezek intézkedések közül 19 tisztán K+F program, kettő innovációorientált program, 12 pedig vegyes – K+F és innovációs célkitűzéseket egyaránt követő – program volt. Ezen túlmenően, és egy részletes gazdasági értékelést követően a Bizottság úgy határozott, hogy nem emel kifogást nagyszabású K+F projektekre nyújtott, egyenként bejelentendő kilenc

⁴¹ Ez annak a ténynek tudható be, hogy a Bizottság nem tudja mindig számszerűsíteni a visszafizetendő támogatási összeget (ilyen esetekben a bizottsági határozatok olyan információt tartalmaznak, amely lehetővé teszi a tagállamok számára a támogatási összeg meghatározását).

⁴² HL C 85., 2009.4.9., 1. o.

⁴³ A T-376/07. sz., *Németország kontra Bizottság* ügyben 2009. november 25-én hozott ítélet.

⁴⁴ HL C 323., 2006.12.30., 1. o.

támogatással kapcsolatban. Nyomon követett továbbá 73 más – 3 millió eurót meghaladó, bár az egyedi bejelentési kötelezettség hatálya alá nem tartozó – K+F projektre nyújtott támogatásra vonatkozóan benyújtott információkat.

53. Ami az általános csoportmentességi rendelet⁴⁵ szerinti K+F projektek javára nyújtott állami támogatást illeti, 51 program nyújtott támogatást alap kutatásra, 186 ipari kutatásra, 181 pedig kísérleti fejlesztésre. Ezzel egyidejűleg az általános csoportmentességi rendeletet a tagállamok innovációval kapcsolatos intézkedésekhez is alkalmazták, és ezek közül 57 a kkv-kat megillető ipari tulajdonjogokra vonatkozott, 26 fiatal innovatív vállalkozásokra, 47 innovációs tanácsadási és támogatási szolgáltatásokra, 23 pedig a magasan képzett személyzet számára történő hitelnyújtásra.
54. Ami a környezetvédelmi támogatást illeti, a Bizottság 34 támogatási programot és négy egyéni kérelmet hagyott jóvá, többségüket a környezetvédelem állami támogatásáról szóló iránymutatás⁴⁶ alapján. Ezen túlmenően a Bizottság egy ügyet állami támogatásnak nem minősülőként zárt le. A Bizottság emellett hivatalos vizsgálati eljárást követően két elutasító határozatot, egy feltételes határozatot, valamint egy megengedő határozatot hozott. Ezzel egyidejűleg a Bizottság úgy határozott, hogy négy másik, környezetvédelmi támogatással kapcsolatos ügyben hivatalos vizsgálatot indít.
55. A kkv-knak szánt kockázati tőke-finanszírozás területén és az ideiglenes keretrendszer alapján engedélyezett hat támogatási rendszerre hivatkozva a Bizottság a kockázati tőkéről szóló iránymutatás⁴⁷ alapján 25 intézkedést hagyott jóvá, melyek közül 16 megfelelt az engedékeny értékelést lehetővé tevő biztonsági („safe-harbour”) rendelkezéseknek. A Bizottság hét másik ügyben részletesen értékelte az intézkedések összeegyeztethetőségét, és úgy ítélte meg, hogy a fennmaradó két ügyben nem jártak állami támogatással. Ezen túlmenően 2009-ben 13 további támogatási program került végrehajtásra az általános csoportmentességi rendelet alapján, amelyet a tagállamok kockázati tőkével kapcsolatos célokra is elkezdtek alkalmazni.
56. A Bizottságot összesen 971 olyan támogatási intézkedésről tájékoztatták, amelyeket 2009-ben az általános csoportmentességi rendelet alapján hajtottak végre. A fent említett célkitűzéseken kívül ezek a mentesített támogatási intézkedések kiterjedtek a foglalkoztatási támogatás, a képzési támogatás, a környezetvédelmi célú támogatás⁴⁸ és a regionális támogatás területére is.
57. A regionális támogatás területén a Bizottság 2009-ben 45 programot hagyott jóvá, főként a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatás⁴⁹ alapján. Emellett jóváhagyott 12 egyéni vállalkozásnak szóló *ad hoc* támogatási intézkedést a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló regionális támogatási térképek hatálya alá tartozó területeken végrehajtott beruházások

⁴⁵ HL L 214., 2008.8.9., 3. o.

⁴⁶ HL C 82., 2008.4.1., 1. o.

⁴⁷ HL C 194., 2006.8.18., 2. o.

⁴⁸ 124 támogatási intézkedés; további információ 2010-ben áll majd rendelkezésre a 2009-re vonatkozó éves országjelentések alapján.

⁴⁹ HL C 54., 2006.3.4.

esetében.⁵⁰ Ugyanennek a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatásnak az alapján kilenc nagyberuházási projektre⁵¹ nyújtott állami támogatás jóváhagyására került sor, továbbá két másik ilyen projektre⁵² vonatkozóan, valamint egy *ad hoc* regionális támogatás ügyében⁵³ hivatalos vizsgálati eljárás megindítására került sor. A Bizottság végül két másik nagyberuházási projekt esetében megengedő határozattal⁵⁴ zárta le a hivatalos vizsgálati eljárást.

58. Az ideiglenes keretrendszer alapján a Bizottság 2009-ben 30 olyan határozatot fogadott el, amelyek összegegyeztethető támogatási programok szerinti korlátozott összegeket hagytak jóvá, 15 olyan határozatot, amelyek kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatást célzó intézkedéseket hagytak jóvá, továbbá kilenc olyan határozatot, amelyek támogatott kamatlábak formájában nyújtott intézkedéseket hagytak jóvá.

1.1.7. Szénre nyújtott állami támogatás

59. 2009 során a Bizottság a németországi⁵⁵, a szlovákiai⁵⁶ és a spanyolországi⁵⁷ szénágazatnak nyújtott támogatásokat hagyott jóvá. E támogatási programok célja az, hogy támogassák a széntartalékokhoz való hozzáférést, és átalakítsák a szénágazat szerkezetét ezekben az országokban.

60. Az 1407/2002/EK rendelet⁵⁸ közlő (2010. október 31-i) hatályvesztésére tekintettel a Bizottság a szénágazattal kapcsolatos jövőbeli szakpolitikai lehetőségekre vonatkozó nyilvános konzultációt bonyolított le⁵⁹.

1.1.8. Állami támogatás az agrárágazatban

61. A Bizottság az agrár- és az erdészeti ágazatnak nyújtott állami támogatást a 2007 és 2013 közötti időszakra szóló, az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások⁶⁰ alapján értékeli. 2009-ben a

⁵⁰ A határozatok a következő címen találhatóak meg:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html

⁵¹ Az energiaágazatban: N538/2008. sz. ügy: *Ersol Thin Film*, N453/2008. sz. ügy: *Sunfilm AG*, N539/2008. sz. ügy: *ASI Industries/Ersol Solar Energy*, N180/2009. sz. ügy: *EnPlus Centrale Termoelettrica di San Severo*. A gépjárműágazatban: N473/2008. sz. ügy: *Ford España*, N671/2008. sz. ügy: *a Mercedes Benz Manufacturing Hungary javára nyújtott támogatás*, N635/2008. sz. ügy: *Fiat Sicily*, N674/2008. sz. ügy: *Volkswagen Slovakia*. A papíriparban: N203/2008. sz. ügy: *Hamburger Spremberg GmbH*.

⁵² N113/2009. sz. ügy: *Az Audi Hungaria Motor Kft. javára nyújtott támogatás*; N588/2008. sz. ügy: *Petróleos de Portugal – Petrogal S.A.*

⁵³ N357/2008. sz. ügy: *Fri-el Acerra s.r.l.*

⁵⁴ C21/2008. sz. ügy: *Sovello Ag* (korábban EverQ) és N46/2008. sz. ügy: *a Dell Poland javára nyújtott támogatás*.

⁵⁵ N563/2008. sz. ügy: *A német kőszénágazatnak 2008-ban nyújtott támogatás* (HL C 199., 2009.8.25., 1. o.).

⁵⁶ N347/2009. sz. ügy: *Szlovák Köztársaság, Baňa Dolina a.s.*

⁵⁷ NN20/2009. (korábbi N647/2008.) sz. ügy: *A szénágazatnak 2008–2010 között nyújtott támogatás* (HL C 234., 2009.9.29., 5. o.).

⁵⁸ HL L 205., 2002.8.2., 1. o.

⁵⁹ http://ec.europa.eu/energy/coal/consultations/2009_07_15_en.htm.

⁶⁰ Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatások, 2007–2013 (HL C 319., 2006.12.27., p. 1. o.)

Bizottság 139 új állami támogatási ügyet vett nyilvántartásba, és 146 határozatot fogadott el.

62. Az ideiglenes keretrendszer módosításával összefüggésben a mezőgazdasági vállalkozásoknak szánt támogatás maximális összege csak egy alkalommal, 2010. december 31-ig nyújtható. Bármely, az egyéni vállalkozások által az 1535/2007/EK bizottsági rendelettel⁶¹ összhangban, 2008 kezdete óta kapott csekély összegű (*de minimis*) támogatást le kell vonni ebből az összegből.

1.2 Trösztellenes szabályozás – Az EUMSZ. 101., 102. és 106. cikke

1.2.1. A szabályok alakítása és alkalmazása

Jelentés az 1/2003/EK rendelet működéséről

63. A Bizottság április 29-én elfogadta az 1/2003/EK tanácsi rendelet működéséről szóló jelentését⁶². A jelentés számba veszi, hogy az EU trösztellenes végrehajtási szabályainak korszerűsítése hogyan működött a rendelet 2004. május 1-jei hatálybalépése óta. A jelentés ismerteti a rendelet hatálya alá tartozó valamennyi jelentősebb területen szerzett tapasztalatokat, továbbá értékeli az új eszközök és munkamódszerek bevezetése révén elért haladást. A jelentés számos, értékelésre érdemes szempontot is kiemel.

Az EU trösztellenes szabályainak magánfelek általi érvényesítése

64. Az EU trösztellenes szabályai közvetlen hatállyal bírnak; vagyis módon jogokat ruháznak magánszemélyekre, ideértve a nemzeti bíróságok előtt érvényesíthető kártérítési jogot is (magánfelek általi jogérvényesítés). A Bizottság elindított egy olyan szakpolitikai projektet, amely az uniós trösztellenes kártérítési keretek hatékonyságának biztosítását célozta, és 2008-ban elfogadta az EK trösztellenes szabályainak megsértésén alapuló kártérítési keretekről szóló fehér könyvet⁶³, amely konkrét javaslatokat terjesztett elő. A fehér könyv a következő javaslatokat tartalmazza: (i) annak tisztázása, hogy ki milyen típusú kártérítési igényt támaszthat; (ii) a fogyasztók és más közvetett károsultak helyzetének megkönnyítése olyan esetekben, amelyekben jogellenes árnövekedés sújtotta őket; (iii) a jogsértést megállapító határozatokat követő kártérítési keretek hatékonyságának javítása annak előírásával, hogy a nemzeti versenyhatóságok jogsértést megállapító jogerős határozatai kielégítő bizonyítékot szolgáltatassanak valamely jogsértésre; (iv) annak biztosítása, hogy a felperesek méltányos hozzáférést szerezzenek a bizonyítékokhoz a bíróságokon történő nyilvánosságra hozatal révén; (v) hatékony kollektív jogorvoslat előírása, valamint (vi) javaslattétel olyan szabályokra, amelyek zavartalan kölcsönhatást biztosítanak a magánfelek és az állami felek általi jogérvényesítés között, ideérve az engedékenységi programok védelmét is.

⁶¹ A Bizottság 1535/2007/EK rendelete (2007. december 20.) az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termelőágazatban nyújtott csekély összegű (*de minimis*) támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 337., 2007.12.21., 35. o.).

⁶² COM(2009)206 végleges, kísérődokumentuma: SEC(2009)574 végleges, bizottsági szolgálati munkadokumentum.

⁶³ COM(2008)165 végleges, lásd: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>.

65. 2009 márciusában az Európai Parlament és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság is elfogadott olyan véleményeket, amelyek alátámasztották a fehér könyv megközelítését. A Bizottság szolgálatai megkezdték a fehér könyv célkitűzéseinek elérése érdekében tervezett technikai eszközökkel kapcsolatos munkát, ugyanakkor kellően figyelembe vették a nyilvános konzultáció során kapott véleményeket és észrevételeket. A Bizottság szolgálatai emellett megkezdték a munkát egy, a kártérítések számszerűsítésére vonatkozó, nem kötelező erejű iránymutatással kapcsolatban.

Kartellek

66. 2009-ben a Bizottság hat kartellhatározatot⁶⁴ fogadott el, amelyek 1,62 milliárd EUR összegű bírságot írtak elő 43 vállalkozás⁶⁵ számára. A Bizottság továbbra is kiemelt fontosságot tulajdonított a kartellek felkutatásának, vizsgálatának és szankcionálásának. Első alkalommal adott ki kartellhatározatokat szlovákiai és szlovéniai vállalkozások tekintetében (*kalcium-karbid-ügy* – amely a gáz- és a kohászati iparnak szánt kalcium-karbid-porra és -granulátumra vonatkozott). A kartellek elleni, nemzetközi szintű küzdelem nagyon sikeresnek bizonyult, ezt a következő ügyekben hozott határozatok foglalják össze: *tengeri tömlők*⁶⁶ (olaj és más kőolajtermékek tengeri létesítményekről hajókra történő áttöltéséhez, valamint tengeri létesítményekre történő visszatöltéséhez használt tengeri tömlőket érintő piacfelosztó és árrögzítő kartell, amelynek esetében az EU együttműködött az USA-val, az Egyesült Királysággal és Japánnal), *hálózati transzformátorok*⁶⁷ (európai és japán termelők közötti, 380 kV és annál magasabb feszültségtartományú hálózati transzformátorokra, autotranszformátorokra és takaréktanszformátorokra vonatkozó piacfelosztási megállapodás) és *hőstabilizátorok* (műanyag adalékanyagokra vonatkozó, EU-, USA-beli és svájci vállalatokat érintő, piacfelosztó és árrögzítő kartell).
67. Azt követően, hogy az Elsőfokú Bíróság 2007-ben megsemmisítette a *vasbeton rudakról* szóló határozatot⁶⁸, szeptember 30-án a Bizottság újra elfogadta a 2002-es eredeti határozatát és mind a nyolc vállalkozást elmarasztalta, szinte egyforma összegű bírságot állapítva meg a számukra⁶⁹.

Egyéb megállapodások és összehangolt magatartások

68. A trösztellenes szabályok kartellügyektől eltérő ügyekre történő alkalmazásával kapcsolatban a Bizottság október 14-én kötelezettségvállalási határozatot⁷⁰ fogadott

⁶⁴ COMP/39406. sz. ügy: *Tengeri tömlők*; COMP/39401. sz. ügy: *E.on/GDF*; COMP/39396. sz. ügy: *Kalcium-karbid*; COMP/37956. sz. ügy: *Vasbeton rudak (újból elfogadás)*; COMP/39129. sz. ügy: *Hálózati transzformátorok* és COMP/38589. sz. ügy: *Hőstabilizátorok*.

⁶⁵ Többek között bírsággal nem sújtott jogalanyok, például mentességet kérelmezők. Ha ugyanazon csoport egynél több jogalanya tartozik a határozat hatálya alá, azok egy jogalanyként számíthatnak.

⁶⁶ Lásd a versenypolitikáról szóló 2007. évi jelentés 43. oldalát.

⁶⁷ Lásd: [IP/09/1432](#).

⁶⁸ T-77/03. sz., *Feralpi Siderugica SpA kontra Bizottság* ügy (EBHT 2007., II-139. o.), összefoglaló közzétéve.

⁶⁹ A határozat újbóli elfogadásával a Bizottság 83 250 millió EUR összegű bírságot írt elő, az egyik vállalkozás esetében a bírságot 16 140 millió EUR-ról 14 350 millió EUR-ra csökkentette ez utóbbi viszonylagos méretének megváltozása miatt. Lásd: [IP/09/1389](#).

⁷⁰ [COMP/39416](#). sz. ügy: *Hajóosztályozás*.

el, amely jogilag kötelező erejűvé tette a Hajóosztályozó Társaságok Nemzetközi Szövetsége (International Association of Classification Societies, IACS) által a globális hajóosztályozási piacon az EK-Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti vizsgálat során felmerült aggodalmak kezelésére felajánlott kötelezettségvállalásokat.

69. Számos, a közeljövőben esedékes lejáratú csoportmentességi rendelet és – adott esetben – az EUMSZ. 101. cikkének alkalmazására vonatkozó, kísérő iránymutatás felülvizsgálatra került 2009-ben. Ezek a felülvizsgálatok különösen a vertikális és a horizontális megállapodásokat érintő csoportmentességi rendeletekre, a biztosítási csoportmentességi rendeletre⁷¹ (lásd a 2.1. szakaszt) és a gépjárműveket érintő csoportmentességi rendeletre (lásd a 2.9. szakaszt) vonatkoznak.
70. A Bizottság a vertikális megállapodásokra vonatkozó csoportmentességi rendeletervezetet és iránymutatást bocsátott nyilvános konzultációra júliusban. Azt javasolja, hogy lényegüket tekintve maradjanak fenn a jelenlegi szabályok, ugyanakkor viszont azokat ki kell igazítani és finomítani kell, hogy figyelembe lehessen venni a piaci fejleményeket, különösen a vásárlók piaci erejét és az internetes értékesítés folyamatos növekedését.
71. Ami a horizontális megállapodásokat illeti, az iránymutatások⁷² felülvizsgálata a szakosítási megállapodásokra vonatkozó csoportmentességi rendelet⁷³ és a kutatási és fejlesztési megállapodásokra vonatkozó csoportmentességi rendelet⁷⁴ felülvizsgálatához kapcsolódik. A horizontális megállapodások nemcsak szakosítási megállapodásokra, valamint kutatási és fejlesztési megállapodásokra terjednek ki, hanem más megállapodástípusokra is, például termelési, forgalmazási és közös vásárlási megállapodásokra.
72. Elfogadásra került az EK-Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vonalhajózási társaságok (konzorciumok) között létrejött megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló 906/2009/EK rendelet⁷⁵ is. Ez a rendelet operatív együttműködést tesz lehetővé bizonyos feltételek hatálya alá tartozó vonalhajózási fuvarozók közötti vonalhajózási szolgáltatás nyújtásához. Az ilyen jellegű együttműködés 1995 óta mentesül az EU versenyszabályai alól. Az új rendelet 2010. április 25-én lép hatályba, öt év időtartamra.

⁷¹ A Bizottság 358/2003/EK rendelete (2003. február 27.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a biztosítási ágazatbeli megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról ([HL L 53., 2003.2.28., 8. o.](#)).

⁷² A Bizottság közleménye – Az EK-Szerződés 81. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról szóló iránymutatás (HL C 3., 2001.1.6., 2. o.).

⁷³ A Bizottság 2658/2000/EK rendelete (2000. november 29.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 304., 2000.12.5., 3. o.).

⁷⁴ A Bizottság 2659/2000/EK rendelete (2000. november 29.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a kutatási és fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 304., 2000.12.5., 7. o.).

⁷⁵ HL L 256., 2009.9.29., 31. o.

Erőfölénnyel való visszaélés (az EUMSZ. 102. cikke)

73. Az EK-Szerződés 82. cikkének az erőfölényben lévő vállalkozások versenykorlátozó visszaélő magatartására történő alkalmazásával kapcsolatos bizottsági jogérvényesítési prioritásokról szóló bizottsági iránymutatást⁷⁶ február 24-én tették közzé a Hivatalos Lapban (HL).
74. A Bizottság végleges határozatokat fogadott el az energiaágazatban (RWE és GdF) és az IT-ágazatban (Intel, Microsoft és Rambus). Emellett úgy határozott, hogy eljárásokat indít az elektronikus hírközlési ágazatban (a szélessávú piacon működő lengyel és szlovák szolgáltatók) és a pénzügyi szolgáltatások ágazatában (Standard & Poor's és Thomson Reuters). Részletesebb információk e jelentésnek az adott ágazatokra vonatkozó szakaszaiban találhatók.
- 13. Állami intézkedések (közvéllalkozások, illetve olyan vállalkozások, amelyeknek különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak – az EUMSZ. 106. cikke)**
75. Február 2-án a Bizottság indokolással ellátott véleményt⁷⁷ küldött a Szlovák Köztársaságnak, amelyben arra kérte, hogy versenytörvényét igazítsa ki az uniós jognak megfelelően. A Bizottság június 25-én, a megtámadott rendelkezés egészének június 1-jétől történő hatályon kívül helyezését követően lezárta a jogsértési eljárást⁷⁸. A Szlovák Köztársaság ellen még mindig folyamatban van egy jogsértési eljárás a szlovák postatörvényre vonatkozó 2008-as bizottsági határozat⁷⁹ végrehajtásának elmulasztása miatt.
76. Augusztusban a Bizottság határozatot fogadott el a Görögország által a görög barnaszénlelőhelyekhez való méltányos hozzáférés biztosítása érdekében tett kötelezettségvállalások elfogadásáról⁸⁰.
77. Októberben, a „Livret A” bankok általi forgalmazásának lehetővé tételét követően lezárult a Franciaország ellen 2007-ben megindított jogsértési eljárás.

1.4 Összefonódások ellenőrzése

1.4.1. A szabályok alakítása és alkalmazása

78. 2009-ben a bejelentett összefonódások száma elmaradt a korábbi évek rekordszintjétől. Összesen 259 ügyletet jelentettek be a Bizottságnak, és 243 végleges határozat elfogadására került sor. E végleges határozatok közül 225 ügylet került feltétel nélkül jóváhagyásra az I. szakasz során, 82 határozat került feltétel nélkül jóváhagyásra a szokásos eljárási rendben, és 143 (azaz 63,6%) zárult le az egyszerűsített eljárás alkalmazásával. 13 ügylet feltételekkel zárult le az I. szakaszban. Ezen túlmenően a Bizottság öt II. szakasz szerinti eljárást

⁷⁶ HL C 45., 2009.2.24., 7. o.

⁷⁷ Lásd az [IP/09/200](#) sz., 2009.2.2-i sajtóközleményt.

⁷⁸ Lásd az [IP/09/1182](#) sz., 2009.7.23-i sajtóközleményt: Az ügy sikeres rendezése mögött egy korábbi, a Cseh Köztársaság elleni jogsértési eljárás áll, amelyben egy hasonló aggályokat felvető jogszabályt helyeztek hatályon kívül 2007-ben.

⁷⁹ COMP/39562. sz. ügy: *Szlovák postatörvény* ([HL C 322., 2008.12.17., 10. o.](#)). Lásd még az [IP/08/1467](#) sz., 2008.10.7-i sajtóközleményt.

⁸⁰ HL C 243., 2009.10.10., 5. o.

kezdeményezett, amelyek közül három határozatot feltételekkel fogadott el. Két ügyet a II. szakaszban, hat ügyet pedig az I. szakaszban vontak vissza. Az év során tiltó határozat elfogadására nem került sor.

1.4.2. 21. cikk

79. Az összefonódásokra vonatkozó EK-határozat 21. cikkének (4) bekezdésében előírt jogkörök lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy beavatkozzon annak érdekében, hogy visszatartsa a tagállamokat attól, illetve végső soron megakadályozza, hogy azok indokolatlanul akadályozzák vagy korlátozzák más tagállamok vállalatait hazai társaságaik átvételében. Ez a rendelkezés eljárási keretet is biztosít a tagállamokkal kellő időben folytatott véleménycseréhez a protekcionista indíttatású beavatkozások és a (versenytől eltérő) jogos közérdekek tényleges követésének megkülönböztetése érdekében. Létrehozása óta 20-nál kevesebb esetben került sor a 21. cikk alkalmazására. A 21. cikk gyakoribb alkalmazásának időszakát követően 2009-ben nem indult új eljárás e rendelkezés értelmében.

1.4.3 Az összefonódásokról szóló jelentés

80. A Bizottság az összefonódásokról szóló rendelet alkalmazásáról szóló jelentést⁸¹ terjesztett a Tanács elé a rendelet hatálybalépése után öt évvel. A jelentés azt a következtetést vonja le, hogy a hatásköri küszöbértékek és az áttételi mechanizmusok összességében a megfelelő jogi keretet biztosították a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok közötti rugalmas ügyelosztáshoz és -újraelosztáshoz. A jelentés azt is megállapítja, hogy – a bejelentés előtti áttételi mechanizmusok bevezetésétől függetlenül – a bejelentés utáni mechanizmusok továbbra is hasznosnak bizonyultak az ügyek újraelosztásában.

81. Végezetül a jelentés kiemeli azokat a területeket, ahol még van mit fejleszteni, ilyen például a „kétharmados szabály” működése, a két vagy három nemzeti versenyhatóságnak bejelentett ügyek kezelésének módja (az „egyablakos ellenőrzési rendszer” koncepciója), valamint az alkalmazandó nemzeti szabályok további konvergenciájának kérdése a közösségi szabályokkal való összefüggésükben.

2 AZ EGYES ÁGAZATOKKAL KAPCSOLATOS FEJLEMÉNYEK

2.1. Pénzügyi szolgáltatások

82. A pénzügyi szolgáltatások kulcsfontosságúak a modern gazdaságok működése szempontjából. Ez az év rendkívül nehéz volt a pénzügyi szektor számára, és a Bizottság vezető szerepet töltött be azzal, hogy jogbiztonságot teremtett az állami támogatások és az összefonódások ellenőrzése területén⁸².

83. A pénzügyi piacokra vonatkozó adatterjesztés területén hivatalos eljárás indult a Standard & Poor's ellen, mivel az állítólag visszaélt az ISIN⁸³ elnevezésű

⁸¹ A Bizottság közleménye a Tanácsnak – Jelentés a 139/2004/EK rendelet működéséről, valamint az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum, 2009. június 18. (COM(2009) 281 végleges).

⁸² A további részleteket lásd e jelentés „Középpontban” című fejezetében.

⁸³ Az ISIN-kódok értékpapírokra vonatkozó globális azonosítók, és ezekre a kódokra a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) 6166. szabványa az irányadó. Ezek a kódok elengedhetetlenek a

értékpapírazonosító-kódok kibocsátásával és engedélyezésével kapcsolatos erőfőlényével. A Bizottság a Thomson Reuters ellen is hivatalos eljárást indított a RIC-kódok⁸⁴ használatával kapcsolatban.

84. A VISA Europe határokon átnyúló multilaterális bankközi díjaira (MIF) vonatkozó vizsgálatoknak a Bizottság által 2008-ban történő megindítását követően áprilisban kifogási nyilatkozat kiküldésére került sor. Májusban a Bizottság a készpénzzel és a kártyával történő fizetések költségeit összehasonlító külső tanulmányt rendelt meg.
85. A Bizottság továbbra is szorosan nyomon követte a MasterCard határokon átnyúló multilaterális bankközi díjairól (MIF) szóló 2007. évi tiltó határozat végrehajtását. Áprilisban a MasterCard kötelezettséget vállalt arra, hogy ismét jóval alacsonyabb határokon átnyúló multilaterális bankközi díjakat vezet be⁸⁵, visszavonja a rendszerdíjak emelését, valamint módosítja a rendszer szabályait abból a célból, hogy fokozza az átláthatóságot és a versenyt a fizetőkártyák piacán⁸⁶. E kötelezettségvállalások végrehajtását egy független megbízott szorosan nyomon követi.
86. A Bizottság felülvizsgálta a biztosításokra vonatkozó jelenlegi csoportmentességi rendelet⁸⁷ működését annak 2010. március 31-i hatályvesztése előtt. A felülvizsgálat során feltárt bizonyítékok alapján az új csoportmentességi rendelet tervezete megújítja a mentességet két megállapodáskategória – közös összesítések, táblázatok és felmérések, valamint az együttbiztosítási és együtt-viszontbiztosítási társaságokra vonatkozó megállapodások – esetében. A tervezetet október 5-én egy nyolc hétig tartó konzultáció céljából közzétették.
87. Az egységes eurofizetési térség (SEPA) a trösztellenes képviselőlet kiemelt területe volt a pénzügyi szolgáltatásokon belül. A SEPA az európai banki ágazat által egy integrált eurofizetési térségre való áttérés érdekében elindított és az Európai Pénzforgalmi Tanács által irányított önszabályozó kezdeményezés, amely biztosítja, hogy a határokon átnyúló fizetések ugyanolyan egyszerűvé és hatékonyvá váljanak, mint a belföldi fizetések.
88. 2009 során nem hivatalos megbeszélésekre került sor a potenciális új piacralépőkkel – a Payfair és különösen a Monnet társasággal –, mégpedig annak érdekében, hogy tisztázásra kerüljön az általuk tervezett finanszírozási mechanizmusoknak a versenyszabályokkal való összeegyeztethetősége, és ösztönzést kapjon az egységes eurofizetési térségnek megfelelő tényleges verseny a fizetőkártyák piacán.

pénzintézetek által végzett számos művelethez (például a hatóságok felé történő jelentéstételhez, vagy az elszámoláshoz és a kifizetéshez), és nem helyettesíthetők más értékpapír-azonosítókkal. Lásd még: [MEMO/09/508](#).

⁸⁴ A RIC-kódok az értékpapírokat és kereskedési helyeiket azonosító rövid alfanumerikus kódok. Ezeket a kódokat a Thomson Reuters valós idejű adatbeviteléből származó információk – például egy bizonyos tőzsdén alkalmazott részvényárakra vonatkozó valós idejű információk – kinyeréséhez használják. Lásd még: [IP/09/1692](#), 2009.11.10.

⁸⁵ Az új módszertant követően az ügyletenkénti maximális súlyozott átlagú multilaterális bankközi díj (MIF) mostanra 0,30%-ra csökkent a fogyasztói hitelkártyák esetében és 0,20%-ra a fogyasztói bankkártyák esetében.

⁸⁶ Lásd: [IP/09/515](#) és MEMO/09/143.

⁸⁷ A Bizottság 358/2003/EK rendelete (2003. február 27.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a biztosítási ágazatbeli megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról ([HL L 53., 2003.2.28., 8. o.](#)).

89. 2009-ben folytatódott az Európai Pénzforgalmi Tanáccsal (European Payments Council, EPC) 2007-ben elindított párbeszéd, melynek középpontjában a SEPA közvetlen terhelési rendszere (SDD rendszer) esetén alkalmazott bankközi díjak, az EPC és a programok irányítása, valamint a szabványosítás állt. Márciusban a Bizottság és az EKB közös nyilatkozatot adott ki a SEPA közvetlen terhelési rendszerére vonatkozó finanszírozási elvek tisztázásáról, beleértve azt a lehetőséget is, hogy egyes tagállamokban transznacionális alapon lehessen multilaterális bankközi díjakat felszámítani⁸⁸. November 2-án hatályba lépett a határokon átnyúló fizetésekről szóló 924/2009/EK rendelet⁸⁹, a Bizottság és az EKB pedig iránymutatást adott ki az SDD rendszer hosszú távú finanszírozásáról⁹⁰. Az iránymutatás arra az időszakra vonatkozik, amikor az ideiglenes MIF-rendelkezések már nem alkalmazandóak.
90. November 3. és december 14. között a Bizottság nyilvános konzultációt indított a az SDD rendszer résztvevői számára az európai versenyszabályok szerinti kollektív finanszírozási mechanizmusok értékelésére vonatkozó további iránymutatásról. A konzultációt követően a Bizottság adott esetben határozhat úgy, hogy további iránymutatást fogad el, hogy még egyértelműbbé és kiszámíthatóbbá tegye az általános elemzési keretet.

2.2. Energia és környezet

91. Az Európai Parlament és a Tanács április 6-án elfogadta az éghajlatváltozás elleni küzdelemre és a megújuló energia előmozdítására irányuló intézkedéseket tartalmazó, a Bizottság által 2008 januárjában javasolt éghajlat-változási és energiaügyi jogalkotási csomagot. A csomag tartalmaz egy, a megújuló energiaforrásokról szóló irányelvet⁹¹, amely fenntarthatósági kritériumokat állapít meg bioüzemanyagokra és folyékony bio-energiahordozókra vonatkozóan, amelyek szintén relevánsak az adott területen nyújtott állami támogatás értékelése szempontjából. Ezenfelül az Európai Parlament és a Tanács az EU üvegházhatású gázokra vonatkozó kibocsátás-kereskedelmi rendszerét (ETS) felülvizsgáló irányelvet⁹² fogadott el.
92. Július 13-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a belső energiapiaci csomagot⁹³, és július 16-án a Bizottság a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló rendeletjavaslatot fogadott el.
93. Az energiaágazat vizsgálata⁹⁴ révén szerzett információk alapján a Bizottság kifejezetten aktív volt a versenypolitika energiaágazatbeli végrehajtása terén. Ezekon

⁸⁸ Az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank közös nyilatkozata a SEPA közvetlen terhelési rendszerének jövőbeli üzleti modellje mögött húzódó egyes elvek tisztázásáról, SEC(2009)397.

⁸⁹ HL L 266., 2009.10.9., 11. o.

⁹⁰ Az EK-Szerződés 81. cikkének alkalmazhatósága a többoldalú bankközi kifizetésekre a SEPA közvetlen terhelési rendszerében, SEC(2009)1472.

⁹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

⁹² Az Európai Parlament és a Tanács 2009/29/EK irányelve (2009. április 23.) a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 63. o.).

⁹³ HL L 211., 2009.8.14.

a piacokon a tényleges verseny fejlődésének nagyobb ellátásbiztonságot, kevesebb környezeti hatást, fokozottabb innovációt, valamint az EU háztartásai és vállalkozásai számára versenyképes árakon biztosított energiaellátást kell eredményeznie.

94. Március 18-án a gázpiac lezárásával kapcsolatos RWE-ügyben határozat⁹⁵ elfogadására került sor, amely az RWE által korábban javasolt befektetési szintű kötelezettségvállalásokat jogilag kötelező erejűvé tette, és lezárta a vizsgálatot. Hasonlóképpen a GDF Suez⁹⁶ által felajánlott kötelezettségvállalások jogilag kötelező erőre emelkedtek az 1/2003/EK rendelet 9. cikke alapján hozott december 2-i határozat elfogadása révén. A kötelezettségvállalások meg fogják könnyíteni a versenytársak számára a francia gázpiacra történő belépést. Ezen túlmenően november 4-én a Bizottság piactesztelést indított az EDF francia energiaszolgáltató vállalat által felajánlott kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban az *EDF fogyasztókizárással kapcsolatos ügye*⁹⁷ keretében. A szabályozott villamosenergia-piacnak a francia kormány által végrehajtott reformjával együtt⁹⁸ a szóban forgó ügyben tett kötelezettségvállalások jelentős előrelépést jelenthetnek egy teljes mértékben versenyképes franciaországi villamosenergia-piac felé. 2009. december 22-én az 1/2003/EK rendelet 9. cikke szerinti előzetes értékelés került kiküldésre az E.ON AG és leányvállalatai – többek között az E.ON Ruhrgas AG és az E.ON Gastransport GmbH részére, melyben a Bizottság aggodalmának adott hangot az EUMSz. 102. cikkének (az EK.Sz. korábbi 82. cikkének) megsértését illetően. Ezzel párhuzamosan a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 27. cikkének (4) bekezdése értelmében a piactesztelésről szóló közleményt dolgozott ki.
95. Egyéb energiával kapcsolatos ügyeket illetően a Bizottság július 8-án az 1/2003/EK rendelet 7. cikke értelmében határozatot fogadott el, amelyben – piacfelosztás miatt – összesen 1 106 millió EUR bírságot vetett ki az E.ON és a GDF Suez számára⁹⁹. Ezek az első bírságok, amelyeket a Bizottság trösztellenes jogsértésért vetett ki az energiaágazatban, és ezek a 2009-ben kivetett legmagasabb bírságot jelentik. Március 6-án a Bizottság kifogási nyilatkozatot intézett az *ENI S.p.A.-hoz*¹⁰⁰ a földgázszállító vezetékek irányításával és működtetésével kapcsolatban. Április 23-án eljárás indult a *Svenska Kraftnät* ügyben¹⁰¹. Október 6-án a Bizottság piacvizsgálatot¹⁰² indított, felkérve az érdekelt feleket a Svenska Kraftnät (SvK), a svéd szállítórendszer-üzemeltető által felajánlott kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos észrevételek megtételére.
96. Az összefonódások területén a Bizottság jogorvoslatokkal zárt le a gáz- és a villamosenergia-ellátással kapcsolatos három ügyletet: a Nuon Energy Vattenfall

⁹⁴ A Bizottság közleménye – Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (Zárójelentés) (COM(2006)851 végleges, 2007.1.10.), valamint a Versenypolitikai Főigazgatóság jelentése az energiaágazat vizsgálatáról (SEC(2006)1724, 2007.1.10.).

⁹⁵ Lásd: [IP/09/410](#), 2009.3.18.

⁹⁶ COMP/39316. sz. ügy.

⁹⁷ COMP/39386. sz. ügy: *Hosszú távú villamosenergia-szolgáltatási szerződések Franciaországban*.

⁹⁸ Lásd: [MEMO/09/394](#).

⁹⁹ COMP/39401. sz. ügy. Lásd: [IP/09/1099](#), 2009.7.8.

¹⁰⁰ COMP/39315. sz. ügy. Lásd: [MEMO/09/120](#), 2009.3.19.

¹⁰¹ COMP/39351. sz. ügy. Lásd: [MEMO/09/191](#), 2009.4.23.

¹⁰² Lásd: [IP/09/1425](#), 2009.10.6.

általi felvásárlását¹⁰³, az Essent RWE általi megvásárlását¹⁰⁴ és a Segebel EDF általi felvásárlását¹⁰⁵. Az E.ON trösztellenes eljárása¹⁰⁶ által biztosított jogorvoslatok miatt indult két eljárás¹⁰⁷ feltétel nélkül zárult le.

97. Az állami támogatások ellenőrzése területén előrelépés történt a franciaországi szabályozott villamosenergia-szolgáltatási díjak tekintetében¹⁰⁸. A francia kormány szeptember 19-én reformtervet jelentett be a díjak fokozatos megszüntetéséről, valamint a villamosenergia-piaci verseny azáltal történő ösztönzését célzó mechanizmusról, hogy a versenytársak számára szabályozott áron hozzáférést biztosítanak az EDF atomenergia-termelési kapacitásának bizonyos százalékához. A francia jogszabályt a Bizottság végleges határozatának meghozatala előtt el kell fogadni¹⁰⁹.
98. November 18-án a Bizottság visszafizetési kötelezettséget előíró elutasító határozatot fogadott el a kedvezményes díjtételekkel kapcsolatos ügyben a venetói és a szardíniai Alcoa-erőművek esetében¹¹⁰.
99. A megújuló energiaforrások területén a Bizottság egy ciprusi¹¹¹, három dán¹¹² és egy osztrák programot engedélyezett, amelyek támogatták a betáplálási díjakat a megújuló energiaforrások előállítói számára¹¹³. Ezzel egyidejűleg részletes vizsgálat indul az osztrák program bizonyos olyan rendelkezéseire vonatkozóan, amelyek láthatóan a nagy energiafogyasztók számára kedveznek¹¹⁴.
100. Bizonyos feltételek mellett lezárult egy olyan dán projekt, amely az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének hatálya alá tartozó vállalatok számára a CO₂-kibocsátás vonatkozásában adókedvezmények nyújtását célozta¹¹⁵. Ezen túlmenően a Bizottság adókedvezményeket hagyott jóvá a dán cementipar javára, az első ilyen ügyek a környezetvédelmi támogatásokról szóló iránymutatásban foglalt környezetvédelmi adók csökkentése formájában nyújtott támogatásokra vonatkozó új szabályok alapján

¹⁰³ COMP/M.5496. sz. ügy: *Vattenfall/Nuon-határozat*.

¹⁰⁴ COMP/M.5467. sz. ügy: *RWE/Essent*.

¹⁰⁵ COMP/M.5549. sz. ügy: *EDF/Segebel*.

¹⁰⁶ COMP/39388. és COMP/39389. sz. ügyek: *E.ON – villamos energia*.

¹⁰⁷ COMP/M.5512. sz. ügy: *Electrabel/E.ON* (bizonyos eszközök) és M.5519 *E.ON/Electrabel* (felvásárolt eszközök).

¹⁰⁸ C17/2007. (korábbi NN19/07.) sz. ügy: *Szabályozott villamosenergia-szolgáltatási díjak Franciaországban* (HL C 96., 2009.4.25., 18. o.).

¹⁰⁹ MEMO/09/394, 2009.9.15.

¹¹⁰ C36b/2006. sz. ügy: *Kedvezményes villamosenergia-szolgáltatási díj – Alcoa* (még nem tették közzé).

¹¹¹ N143/2009. sz. ügy: *Nagy kereskedelmi szél-, napenergia-, fotovoltaiikus rendszerekből és biomasszából történő villamosenergia-termelés ösztönzését célzó támogatási program* (HL C 247., 2009.10.15., 2. o.).

¹¹² N359/2008. sz. ügy: *Biomassza égetésével termelt villamos energia helyettesítője* (HL C 179., 2009.8.1., 1. o.); N354/2008. sz. ügy: *Új szélturbinákból nyert villamos energia helyettesítője* (HL C 143., 2009.6.24., 6. o.); N356/2008. sz. ügy: *Biogázzal termelt villamos energia helyettesítője* (HL C 151., 2009.7.3., 16. o.).

¹¹³ N446/2008. sz. ügy: *A zöldenergiáról szóló 2008. évi törvény második módosítása* (HL C 217., 2009.9.11., 12. o.).

¹¹⁴ C24/2009. (korábbi N446/2008.) sz. ügy: *A zöldenergiáról szóló 2008. évi törvény második módosítása* (HL C 217., 2009.9.11., 12. o.).

¹¹⁵ C41/2006. sz. ügy: *A CO₂-adó módosítása a kvótával szabályozott ipari tüzelőanyag-fogyasztás esetében* (a nyilvános változat még nem férhető hozzá).

kerülnek jóváhagyásra¹¹⁶. Másfelől a Bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a holland kerámiaiparra vonatkozó, hasonló adómentesség nem volt összeegyeztethető a Szerződéssel¹¹⁷, mivel az adómentességről nem lehetett megállapítani, hogy szükséges vagy arányos volt-e.

101. A Bizottság engedélyezett egy olyan egyesült királyságbeli programot, amely az energiafogyasztáshoz kapcsolódó CO₂-kibocsátáskereskedelmi rendszert vezetett be¹¹⁸. Ezen túlmenően elfogadásra kerültek bizonyos bioüzemanyagok előállításának ösztönzését szolgáló adócsökkentést előíró lengyel¹¹⁹, litván¹²⁰ és bolgár¹²¹ rendszerek is.
102. A Bizottság számos olyan osztrák intézkedéssel foglalkozott, amelyek a villamosenergia- és a hőtermelés¹²², valamint az elosztó infrastruktúra¹²³ előmozdítására irányultak; engedélyezett három lengyel programot, amelyek hőelosztó hálózatokra¹²⁴, a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó villamosenergia-csatlakoztató hálózatokra¹²⁵ és a villamosenergia-elosztó hálózatok korszerűsítésére¹²⁶ vonatkoztak. A Bizottság lezárt egy olyan programot is, amely két FEED-tanulmány (a kezdetitől a záró fázisig történő mérnöki tervezésre és megvalósíthatóságra vonatkozó tanulmány) lebonyolítását célzó ajánlati felhívásra irányult az Egyesült Királyságban végzett, két ipari léptékű szén-dioxid-leválasztási és -tárolási tárgyú demonstrációs projekttel kapcsolatban¹²⁷.
103. Végezetül az ideiglenes keretrendszer¹²⁸ alapján a Bizottság franciaországi¹²⁹, németországi¹³⁰, spanyolországi¹³¹, olaszországi¹³² és egyesült királyságbeli¹³³

¹¹⁶ N327/2008. sz. ügy: *NOx-re vonatkozó adócsökkentések nagy szennyezők és szennyezéscsökkentő vállalatok számára, biogázra és biomasszára vonatkozó adócsökkentések.*

¹¹⁷ C5/2009. (korábbi N210/2008.) sz. ügy: *Környezetvédelmi adók alóli mentességek kerámia gyártók számára.*

¹¹⁸ N629/2008. sz. ügy: *Széndioxidkibocsátás-csökkentési kötelezettségvállalás.*

¹¹⁹ N57/2008. sz. ügy: *Bioüzemanyagokra nyújtott működési támogatás – Lengyelország* (HL C 247., 2009.10.15., 1. o.).

¹²⁰ N372/2007. sz. ügy: *Bioüzemanyagra nyújtott támogatás* (HL C 106., 2009.5.8., 14. o.).

¹²¹ N607/2008. sz. ügy: *Bioüzemanyagokra vonatkozó adócsökkentések (Bulgária).*

¹²² N461/2008. sz. ügy: *A kombinált hő- és energiatermelő erőművekről szóló törvény* (HL C 109., 2009.5.13., 1. o.).

¹²³ N485/2008. sz. ügy: *Távhőszolgáltató és hűtőberendezésekre vonatkozó támogatási program (Ausztria)* (HL C 191., 2009.8.14., 1. o.).

¹²⁴ N54/2009. sz. ügy: *A lengyelországi hőelosztó hálózatok korszerűsítésére nyújtott támogatás* (HL C 204., 2009.8.29., 2. o.).

¹²⁵ N55/2009. sz. ügy: *Megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó villamosenergia-csatlakoztató hálózatok kiépítésére és korszerűsítésére nyújtott támogatás Lengyelországban* (HL C 206., 2009.9.1., 3. o.).

¹²⁶ N56/2009. sz. ügy: *A lengyelországi villamosenergia-elosztó hálózatok korszerűsítésére és helyettesítésére nyújtott támogatás* (HL C 206., 2008.9.1., 4. o.).

¹²⁷ N74/2009. sz. ügy: *Szén-dioxid-leválasztási és -tárolási tárgyú demonstrációs verseny – FEED* (HL C 203., 2009.8.28., 1. o.).

¹²⁸ Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban (HL C 83., 2009.4.7., 1. o.).

¹²⁹ N11/2009. sz. ügy: *Környezetbarát termékeket gyártó vállalkozásoknak szánt ideiglenes kamattámogatási program* (HL C 106., 2009.5.8., 22. o.).

¹³⁰ N426/2009. sz. ügy: *Környezetbarát termékek gyártásához nyújtott alacsony kamatú hitelekre vonatkozó szövetségi keretrendszer* (HL C 225., 2009.9.18., 1. o.).

¹³¹ N140/2009. sz. ügy: *A gépjárműágazat versenyképességi terve – Környezetbarátabb termékek gyártását célzó beruházások megvalósítása* (HL C 146., 2009.6.26., 2. o.).

¹³² N542/2009. sz. ügy: *Környezetbarát termékek előállítására nyújtott támogatás.*

nemzeti támogatási programokat hagyott jóvá a környezetvédelmi előnnyel járó termékekre (azaz környezetbarát termékekre) irányuló beruházások megőrzése érdekében. A programokkal gyorsított eljárás keretében foglalkozott a Bizottság.

2.3. Elektronikus hírközlés

104. Az elektronikus hírközlési szolgáltatók továbbra is az elektronikus hírközlésre vonatkozó uniós szabályozási keretrendszer¹³⁴ korlátain belül működtek. A szabályozási keretrendszer értelmében az előzetes szabályozás versenyjogi alapelveken nyugszik. Ezt a megközelítést a nemzeti szabályozó hatóságok az elektronikus hírközlési piacokra vonatkozó értékelésükben fogadták el.
105. 2009-ben a Bizottság 161 értesítést kapott a nemzeti szabályozó hatóságoktól, valamint 87 észrevételeket tartalmazó és 59 észrevételeket nem tartalmazó levelet fogadott el a keretirányelv 7. cikke szerinti közösségi konzultációs mechanizmus keretében, míg 9 ügy az év végén egyelőre lezáratlan volt. Egy ügyben¹³⁵ a Bizottság komoly kétségeket vetett fel a bejelentett intézkedések uniós jogszabályokkal való összeegyeztethetőségét illetően, és második szakaszbeli vizsgálatot indított.
106. Május 7-én a Bizottság a végződtetési díjakról szóló ajánlást¹³⁶ adott ki, amely megállapította a végződtetési díjak szabályozásának módszertanát, célja pedig a szabályozási megközelítések összhangjának biztosítása volt. Július 1-jén a közösségen belüli barangolásról szóló EU-rendelet lépett hatályba. Az új szabályok 2012 nyaráig lesznek alkalmazandóak, és a Bizottság 2010 nyaráig jelentést fog tenni ezek működésére vonatkozóan az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.
107. A Bizottság ösztönzi azokat a támogatási intézkedéseket, amelyek célja, hogy valamennyi európai polgár számára elérhető áron biztosítsanak megfelelő szélessávú lefedettséget. 2009-ig a Bizottság értékelte és jóváhagyta azokat a megközelítőleg 2 milliárd EUR összegű¹³⁷, Európában nyújtott állami támogatásokat

¹³³ N72/2009. sz. ügy: *Környezetbarát termékek előállítására nyújtott ideiglenes támogatás* (HL C 145., 2009.6.25., 7. o.).

¹³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról ([HL L 108., 2002.4.24., 33. o.](#)), az Európai Parlament és a Tanács 2002/19/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról (hozzáférési irányelv) ([HL L 108., 2002.4.24., 7. o.](#)), az Európai Parlament és a Tanács 2002/20/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről (engedélyezési irányelv) ([HL L 108., 2002.4.24., 21. o.](#)), az Európai Parlament és a Tanács 2002/22/EK irányelve (2002. március 7.) az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról (egyetemes szolgáltatási irányelv) ([HL L 108., 2002.4.24., 51. o.](#)), az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) ([HL L 201., 2002.7.31., 37. o.](#)). Ezeket az irányelveket a közelmúltban módosította a 2009/140/EK és a 2009/136/EK irányelv (HL L 337., 2009.12.18., 37. o. és 11. o.).

¹³⁵ Az AT/2009/970. sz., az osztrák nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacára vonatkozó ügy.

¹³⁶ A végződtetési díjak valamely hívott fél üzemeltetője által a hívó fél hálózatának üzemeltetőjének felszámított nagykereskedelmi tarifák. A tarifák jelentős hatással vannak a fogyasztói telefonszámlákra, és ennél fogva a nemzeti szabályozó hatóságok általi árszabályozás hatálya alá tartoznak. A Bizottság 2009/396/EK ajánlása (2009. május 7.) az EU-ban a helyhez kötött és mobil végződtetési díjak szabályozói kezeléséről (HL L 124, 2009.5.20.).

¹³⁷ Ebből 1,5 milliárd EUR minősült állami támogatásnak az EUMSZ. 107. cikke értelmében.

és egyéb köztámogatás-típusokat, amelyek 3 milliárd EUR-t meghaladó befektetéseket generáltak a szélessávú hálózatok területén.

108. A szélessávú hálózatokról szóló, szeptemberben elfogadott iránymutatás nemcsak szélessávú alaphálózatok (ADSL-, kábel-, mobil-, vezeték nélküli vagy műholdas szélessávú szolgáltatások) céljára nyújtott támogatással foglalkozott, hanem a nagyon nagy sebességű NGA-hálózatok (az üvegszál alapú, vagy a jelenlegi korszerű továbbfejlesztett kábelhálózatok) támogatásával is. Az iránymutatás kiegészítő magyarázatot ad arra vonatkozóan is, hogy a meglévő ítélkezési gyakorlat milyen módon alkalmazandó a szélessávú ágazatban olyan esetekben, amelyekben valamely tagállam egy szélessávú hálózat üzemeltetését általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősíti. Ebben az összefüggésben a Bizottság 59 millió EUR értékű közfinanszírozást hagyott jóvá egy, a francia Hauts-de-Seine megyében végrehajtott NGA-projektre¹³⁸.
109. A trösztellenes szabályozás területén a Bizottság eljárást indított a szélessávú piacon működő lengyel és szlovák szolgáltatók ellen¹³⁹.

2.4. Információs technológia

110. Az információs és kommunikációs technológiai ágazat különös jelentőséggel bír az innováció ösztönzése, illetve a digitális gazdaságban rejlő lehetőségek megvalósítása szempontjából. Az információtechnológiai piacokat gyakran befolyásolják hálózati hatások, ahogyan azt a Bizottság 2004. évi *Microsoft*-ügye¹⁴⁰ is példázza. Ezek a hatások ugyanúgy eredményezhetik a forgalmazó monopolhelyzetbe kerülését, mint a piacvezető pozíció megjelenését, ami önmagukban nem jelentene problémát, de szükségessé teheti a versenyjog megfelelő időben történő alkalmazását, hogy az érintett vagy a kapcsolódó piacokon érdemi versenyhelyzetet lehessen biztosítani. Ebben az összefüggésben a kölcsönös átjárhatóság és a szabványok fontos visszatérő motívumokat jelentenek az egyre inkább összekapcsolt világban.
111. Az *Intel*-ügyben¹⁴¹ május 13-án tiltó határozat kiadására került sor, amely megállapította, hogy az Intel megsértette az EKSz. 82. cikkét azáltal, hogy olyan versenyellenes gyakorlatokat folytatott, amelyek a versenytársaknak az x86-os központi feldolgozóegységek (CPU) piacáról való kizárására irányultak. Ezek a gyakorlatok az EGT egészében kárt okoztak a fogyasztóknak. Az Intel intézkedései azáltal, hogy veszélyeztették a versenytársak képességét a termékeikkel való érdemi versengésre, ellehetetlenítették a versenyt, csökkentették a fogyasztók választási lehetőségeit, és akadályozták az innovációt. A határozat 1,06 milliárd EUR összegű bírságot vetett ki az Intelre, ami a Bizottság által egyetlen vállalatra valaha kivetett legnagyobb összegű bírság. Az Intel július 22-én fellebbezést nyújtott be a határozat ellen az Elsőfokú Bírósághoz¹⁴².

¹³⁸ Az N331/2008. sz. ügyben 2009. szeptember 30-án hozott bizottsági határozat: „*Nagyon nagy sebességű hálózat Hauts-de-Seine-ben*”. Még nem tették közzé.

¹³⁹ [MEMO/09/203, 2009.4.27.](#)

¹⁴⁰ COMP/37.792. sz. ügy: *Microsoft* (HL L 32., 2007.2.6., 23. o.).

¹⁴¹ COMP/37990. sz. ügy: *Intel* (HL C 227., 2009.9.22., 13. o.).

¹⁴² T-286/09. sz., *Intel kontra Bizottság* ügy (HL C 220., 2009.9.12., 41. o.).

112. 2009. december 16-án a Bizottság jogilag kötelező erejűvé tette azokat a *Microsoft*-tal kapcsolatos kötelezettségvállalásokat, amelyeket ez utóbbi a Bizottság által egy kifogási nyilatkozatban 2009 januárjában felvetett, versennyel kapcsolatos aggódalmainak kezelésére ajánlott fel; a kifogási nyilatkozat a Microsoft webböngészőjének, az Internet Explorernek – az ügyfélszámítógépek (PC) Microsoft által fejlesztett, piacvezető operációs rendszeréhez – a Windowshoz – való árukapcsolásra vonatkozott. E kötelezettségvállalások eredményeképpen az EGT fogyasztói a webböngészők nagyobb választékából, körültekintőbben választhatnak, a számítógépgyártók pedig több szabadsággal rendelkezhetnek. A Microsoft kötelezettséget vállalt arra, a) hogy az EGT-n belül az ügyfélszámítógépeken Windows operációs rendszert alkalmazó felhasználók rendelkezésére bocsát egy Choice Screen szoftverfrissítést, amely lehetővé teszi az EGT-n belül leginkább használt webböngészők közötti, előítéletektől mentes választást, valamint arra, hogy b) az EGT-ben a Windows 7 és a Windows későbbi verziói alatt elérhetővé tesz egy olyan mechanizmust, amely a PC-gyártók és a végfelhasználók számára lehetővé teszi az Internet Explorer ki- és bekapcsolását¹⁴³.
113. A *Rambus*-ügyben a Bizottság aggódalmának adott hangot azt illetően, hogy a Rambus ésszerűtlen jogdíjakat szabott ki a gyakorlatilag minden PC-n használt DRAM-csipekre vonatkozó bizonyos szabadalmak használatára. 2009. december 9-én a Bizottság elfogadott egy határozatot, amely jogilag kötelező erejűvé teszi a Rambus által tett azon kötelezettségvállalásokat, amelyek egyebek mellett maximálták a jogdíjait.¹⁴⁴ 2008-ban a DRAM-értékesítés világszerte meghaladta a 34 milliárd USD-t (több mint 23 milliárd EUR). A Rambus kötelezettséget vállalt arra, hogy 5 évig világszerte maximálja a jogdíjait. A Rambus beleegyezett abba, hogy az érintett csipek korábbi generációira nem számít fel jogdíjat, és ezzel együtt az érintett csipek későbbi generációira legfeljebb 1,5%-os jogdíjat számít fel. Ez lényegesen alacsonyabb, mint a korábban felszámított 3,5%.
114. Az ügy újabb példája annak, hogy egy hathatós szabványosító eljárásnak megkülönböztetésmentesen, nyílt és átlátható módon kell folynia, hogy érdemi versenyt lehessen biztosítani, és lehetővé lehessen tenni a fogyasztók számára a technikai fejlődés és az innováció előnyeinek kihasználását¹⁴⁵. A Bizottság jelenleg felülvizsgálja a horizontális megállapodásokra vonatkozó trösztellenes iránymutatásokat, és szándékában áll, hogy egységes szerkezetbe foglalja a szabványosításra vonatkozó, jelenleg is meglévő fejezetet, hogy további útmutatást biztosíthasson az eljárásra nézve. A tervezet 2010 elején készül el, majd nyilvános konzultációra bocsátják. A Bizottság továbbra is vizsgálatokat folytat, és amennyiben szükséges, beavatkozik azokban a konkrét esetekben, amikor a versenyt illető aggódalmak merülnek fel.

¹⁴³ A határozat a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, „*Antitrust cases*” (*Trösztellenes ügyek*) cím alatt került közzétételre.

¹⁴⁴ A határozat és a kötelezettségvállalások nem bizalmas verziója a Bizottság honlapján férhető hozzá: <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>.

¹⁴⁵ A határozat és a kötelezettségvállalások a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján „*Antitrust cases*” (*Trösztellenes ügyek*) cím alatt kerültek közzétételre.

2.5. Média

115. A Bizottság – az Online Kereskedelmi Kerekasztal során – folytatta a fogyasztók és az ipar magas szintű képviselőivel folytatott megbeszéléseket az internet által teremtett üzleti lehetőségekről, valamint a zene és az áruk Európán belüli megnövekedett online kiskereskedelme előtti akadályokról. 2009 májusában közzétételre került egy jelentés az online kiskereskedelem lehetőségeiről és akadályairól, és a versenypolitikáért felelős biztos védnöksége alatt tartott kerekasztal egy-egy ülésére került sor 2009 szeptemberében, illetve októberében, és ezek az online zenével foglalkoztak. A kerekasztal-kezdeménnyezés két együttes nyilatkozatot eredményezett: a zene online terjesztéséről és a jogtulajdonlásra vonatkozó tájékoztatásról. A kerekasztal számos résztvevője olyan konkrét lépéseket és kötelezettségvállalásokat is bejelentett, amelyek eredményeként javulnia kellene az európai fogyasztók online zenéhez való hozzáférésének¹⁴⁶.
116. 2009-ben a Bizottság továbbra is közelről nyomon követte az analóg földi műsorszórásról a digitálisra való áttérést Olaszországban annak a jogsértési eljárásnak az összefüggésében, amelyet 2006-ban indított az olasz műsorszórási jogszabályokkal kapcsolatban. A versenypolitikáért, valamint az információs társadalomért felelős biztosokkal folytatott szoros együttműködést követően az olasz hatóságok új kritériumokat fogadtak el az olaszországi földi televízióhálózatok „digitalizálására”, annak biztosítása érdekében, hogy több frekvencia álljon az új piacra lépők és a létező kisebb műsorszolgáltatók rendelkezésére. A frekvenciaelosztásra vonatkozó ajánlati felhívást várhatóan 2010 elején írják ki¹⁴⁷.
117. Az állami támogatásokat illetően a Bizottság továbbra is nyomon követte az analógról a digitális földi műsorszolgáltatásra való átmenetet (áttérést) az EU tagállamaiban. Az Elsőfokú Bíróság október 6-án megerősített egy Németországot érintő elutasító határozatot¹⁴⁸, amely szintén a program technológiasemlegességének hiányán alapult¹⁴⁹.
118. Július 2-án a Bizottság elfogadott egy felülvizsgált műsorszolgáltatási közleményt, amelynek célja az, hogy egyértelműbbé tegye a közfinanszírozott új médiaszolgáltatásokra vonatkozó bizottsági értékelést¹⁵⁰. A Bizottság az év folyamán számos megengedő, egyedi határozatot fogadott el a franciaországi, a spanyolországi, az ausztriai és a dániai közszolgálati műsorszolgáltató rendszerek finanszírozására vonatkozóan. Júniusban abból a célból fogadott el javaslatot, hogy a nagy példányszámú nagyvárosi folyóiratoknak nyújtott svéd sajtótámogatás az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összeegyeztethetővé váljon¹⁵¹.

¹⁴⁶ Valamennyi dokumentum elérhető a http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html honlapon.

¹⁴⁷ A Bizottság ebben az ügyben 2007. július 18-án küldött indokolással ellátott véleményt Olaszországnak.

¹⁴⁸ A C-25/2004. sz. *DVB-T Berlin Brandenburg* ügy. Ezen ítélet ellen Németország decemberben fellebbezett. A fellebbezés a technológiasemlegesség kérdésére is kitért.

¹⁴⁹ A T-8/06., a T-21/06. és a T-24/06. sz. ügyek.

¹⁵⁰ Az állami támogatás szabályainak a közszolgálati műsorszolgáltatásra történő alkalmazásáról szóló, 2009. július 2-i bizottsági közlemény (HL C 257., 2009.10.27.)

¹⁵¹ E4/2008. sz. ügy.

2.6. Gyógyszeripar és egészségügy

Gyógyszeripar

119. A Bizottság 2009-ben befejezte az EU gyógyszeripari ágazatának vizsgálatát. A vizsgálat azt próbálta megállapítani, hogy milyen okok húzódtak a generikus gyógyszerek piacra lépése terén megfigyelt késedelem, valamint az innováció látszólagos hanyatlása mögött, amely a piacra kerülő új gyógyszerek számán volt mérhető. A vizsgálat kitért (i) az originátor és a generikus vállalatok közötti, valamint (ii) az originátor vállalatok között fennálló versenyhelyezetre, továbbá fontos szakpolitikai ajánlásokat tett arra vonatkozóan, hogy hogyan javítható az ágazat működése. A Bizottság július 8-án tette közzé a zárójelentését.¹⁵²
120. Az ágazat vizsgálatának zárójelentésében a Bizottság minden érintett résztvevőt felkért arra, hogy a versenyre vonatkozóan felmerülő aggályait hozza a versenyhatóságok tudomására.
121. A Bizottság a Servier ellen is eljárást indított, amely többek között azokat a szabadalmi megállapodásokat vizsgálta, amelyeket a Servier és több generikus piaci szereplő kötött, és amelyek versenyellenesek lehetnek. Ez az eljárás nem képezi az ágazat vizsgálatának részét, de az ágazat vizsgálata során szerzett információk lehetővé tették a Bizottság számára, hogy következtetéseket vonjon le olyan területekkel kapcsolatban, amelyeken a Bizottság versenyjogon alapuló fellépése megfelelő és hatékony lehet.
122. A szabályozási keretrendszer tekintetében a zárójelentés három főbb területet emel ki, amelyek aggodalomra adhatnak okot: a szabadalmak, a forgalmazási engedélyek, valamint az árszabás és a költségtérítés. A szabadalmak tekintetében a Bizottság ismét megerősítette, hogy mielőbb szükség van Európában egy közösségi szabadalomra, valamint egy egységes és speciális, szabadalmakra vonatkozó bírósági eljárási rendszerre.
123. A párhuzamos gyógyszer-kereskedelem kérdése kapcsán az Európai Bíróság október 6-án hozott ítélete kellően egyértelművé tette a gyógyszerészeti ágazatban folytatott párhuzamos kereskedelemre vonatkozó korlátozásokat, különösen az úgynevezett kettős árszabási rendszerre vonatkozóan¹⁵³.
124. Az összefonódás-ellenőrzés területén több gyógyszerészeti vállalat nagyszabású összefonódására került sor 2009-ben, ami megerősítette, hogy az iparág konszolidálódik. Minden ügy lezárult az első szakaszban, vagy kötelezettségvállalással, vagy anélkül. A gyógyszeripari fúziók értékeléséből

¹⁵² A Bizottság 2009. július 8-i közleménye a gyógyszeripari ágazat vizsgálatáról szóló jelentés összefoglalójáról, [IP/09/1098](#). sz. sajtóközlemény.

¹⁵³ Lásd a C-501/06 sz., *GlaxoSmithKline kontra Bizottság* ügyet (2009), amely hozzáférhető a <http://eur-lex.europa.eu> oldalon. 1998 márciusában a GSK 82 spanyolországi gyógyszer tekintetében értesítette a Bizottságot a spanyol nagykereskedőkre alkalmazandó árképzési politikájáról. A bejelentett politika szerint a GSK eltérő árat számított fel a nagykereskedők számára a termék végső rendeltetésétől függően, azaz ha a terméket spanyolországi fogyasztásra szánták, alacsonyabb árat alkalmaztak, és ha exportálták, magasabb árat számítottak fel. Számos nagykereskedő és nagykereskedelmi szövetség nyújtott be panaszt a Bizottsághoz e politika ellen, a Bizottság 2001 májusában hozott határozata szerint a GSK megsértette az EKSz. 81. cikkének (1) bekezdését.

kiderült, hogy az állat-egészségügyi piacok általában meglehetősen koncentrálttá váltak. Egy vásárló állati vakcinák piacára való új belépésének lehetővé tétele érdekében a Pfizer/Wyeth ügy¹⁵⁴ befektetési-kivonási csomagja első ízben foglalt magában gyártó létesítményt.

Egészségügyi szolgáltatások

125. A Bizottság e területen hozott intézkedései az állami támogatás irányába mutattak, e területen a Bizottság ugyanis számos panaszt kapott magánkórházaktól a különböző tagállamok állami tulajdonban lévő kórházakat érintő, állítólagosan tisztességtelen bánásmód vagy túlkompenzáció ellen; az állami tulajdonban lévő kórházakról gyakran állítják, hogy közfinanszírozásból nyújtanak kereszttámogatást kereskedelmi tevékenységekre. A panaszok többsége olyan tagállamok részéről érkezett, amelyek már megnyitották piacaikat a verseny előtt (például Németország és Belgium).
126. Október 28-án a Bizottság megengedő határozatot fogadott el, amelyben megállapította, hogy a belga hatóságok által a brüsszeli régióbeli közkórházak javára nyújtott közfinanszírozás összhangban volt a Szerződésben megállapított követelményekkel.¹⁵⁵ Ezenkívül júniusban jóváhagyta az egészségbiztosítási ágazatbeli új írországi illeték- és adókedvezmény-rendszert¹⁵⁶.
127. A trösztellenes szabályozás területén a Bizottság októberben elfogadott egy kifogási nyilatkozatot az EKSz. 81. cikkének feltételezett megsértésével kapcsolatosan, amelyet a Francia Gyógyszerészek Szövetsége (azaz az Ordre National des Pharmaciens, a Conseil National de l'Ordre des Pharmaciens, a Section G de l'Ordre National des Pharmaciens és a Conseil Central de la Section G de l'Ordre des Pharmaciens)¹⁵⁷ követett el. A Bizottságot az töltötte el aggodalommal, hogy az ONP minimális árakat írhat elő klinikai vizsgálatokra, és így tagjai – a francia gyógyszerészek – gazdasági érdekeinek védelmében korlátozhatja néhány piaci szereplő fejlődését.

2.7. Közlekedés

128. A közlekedési ágazatban a versenypolitikának az a célja, hogy biztosítsa a nemrég liberalizált vagy a liberalizáció alatt álló piacok hatékony működését. E cél érdekében tovább folytatódott a szabályozási keret korszerűsítése, a közlekedési ágazat általánosan alkalmazandó versenyszabályoknak való megfeleltetése érdekében. A szabályozási munkát vizsgálat és jogérvényesítési intézkedések egészítették ki.

¹⁵⁴ Lásd a COMP/M.5476. sz., *Pfizer / Wyeth* ügyet.

¹⁵⁵ NN54/2009. sz. ügy: *Association bruxelloise des institutions des soins de santé privées asbl (ABISSP) kontra Belgium*. A határozat nyilvános változata még nem áll rendelkezésre. A határozatot a bizalmas információk törlését követően közzéteszik.

¹⁵⁶ N582/08. sz. ügy: *Egészségbiztosításra vonatkozó, generációkon átívelő szolidaritási támogatás (Írország)*. Végleges határozat: C(2009) 3572 végleges (HL C 186., 2009.8.8.).

¹⁵⁷ COMP/39510. sz. ügy: *LABCO/ONOLD*.

129. A közúti közlekedési ágazatban a közúti személyszállítási szolgáltatásokról szóló új rendelet¹⁵⁸ december 3-án lépett hatályba. A rendelet a szárazföldi közlekedési ágazat közszolgáltatási kötelezettségeinek ellentételezéseire alkalmazandó szabályokat állapítja meg.
130. A Bizottság számos, a dániai és a németországi autóbusszolgáltatásokkal kapcsolatos állami támogatási ügyet megvizsgált. A városi közlekedés területén az RATP francia tömegközlekedési vállalat személyzetének biztosított sajátos nyugdíjrendszerének finanszírozási módszerére vonatkozó reformmal kapcsolatos hivatalos vizsgálati eljárás lezárult¹⁵⁹.
131. A közös közlekedéspolitikát és a környezetvédelmet érintő szélesebb körű közösségi célkitűzésekkel összhangban a Bizottság jóváhagyott egy olyan szlovéniai rendszert, amely környezetkímélőbb nehéz tehergépjárművek vásárlását ösztönözte¹⁶⁰. A Bizottság engedélyezett egy, a rendelkezésre álló, kiemelkedően hatékony gépjármű-technológiák piaci elfogadásának támogatását célzó németországi támogatási programot¹⁶¹, továbbá engedélyezett egy alacsony szén-dioxid-kibocsátású autóbusszok vásárlását támogató angolai támogatási programot¹⁶² is.
132. A tömegközlekedési infrastruktúra javításával kapcsolatban számos nagyszabású projekt – pl. a lengyelországi A1¹⁶³ és A2¹⁶⁴ autópálya építése és fenntartása – engedélyezésére került sor.
133. A vasúti közlekedés területén a Bizottság június 12-én jóváhagyta a PCC Logistics lengyel vasúttársaság Deutsche Bahn AG általi felvásárlását¹⁶⁵. Októberben a Bizottság Franciaországhoz fordult egy olyan összefonódással kapcsolatban, amelynek révén az SNCF közös irányítást szerezne a személyszállítás területén tevékenykedő Keolis vállalkozás felett¹⁶⁶.
134. A korábbi évekhez hasonlóan a Bizottság számos állami támogatási határozatot fogadott el annak érdekében, hogy előmozdítsa több tagállamban – többek között Bulgáriában¹⁶⁷, a Cseh Köztársaságban¹⁶⁸, Németországban¹⁶⁹ és az Egyesült Királyságban (az Eurostar szerkezetátalakítása)¹⁷⁰ – a vasúti közlekedést és a kombinált szállítást.

¹⁵⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2007.12.3.).

¹⁵⁹ C42/2007. sz. ügy (HL L 327., 2009.12.12.).

¹⁶⁰ N395/2008. sz. ügy (HL C 125., 2009.6.5.).

¹⁶¹ N457/2009. sz. ügy

¹⁶² N517/2009. sz. ügy

¹⁶³ N151/2009. és N152/2009. sz. ügyek (HL C 164., 2009.7.16.).

¹⁶⁴ N462/2009. sz. ügy.

¹⁶⁵ COMP/M.5480. sz. ügy.

¹⁶⁶ COMP/M.5557. sz. ügy: *SNCF / CDPQ / Keolis / Effia*.

¹⁶⁷ N175/2009. sz. ügy: (HL C 246., 2009.10.14.).

¹⁶⁸ N409/2008., N410/2008. és N411/2008. sz. ügyek (HL C 106., 2009.5.8.).

¹⁶⁹ N324/2009. sz. ügy (HL C 299., 2009.12.9.).

¹⁷⁰ N420/2008. sz. ügy (HL C 183., 2009.8.5.).

135. A tengeri szállítás területén a Bizottság júniusban közleményt fogadott el a hajókezeléssel foglalkozó társaságoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozóan¹⁷¹. A Bizottság megengedő határozatokat fogadott el az Olaszországban¹⁷² és Finnországban¹⁷³ tengerészek javára nyújtott állami támogatásra vonatkozóan. A Bizottság lezárta a dániai DIS-rendszerrel kapcsolatban 2007-ben megindított hivatalos eljárást is. Elfogadta a DIS rendszer kábelfektető hajókra történő kiterjesztését, a tengeri szállításra vonatkozó iránymutatás analógiájára¹⁷⁴. Ezen túlmenően lezárta az írországi¹⁷⁵, a dániai¹⁷⁶ hajóúrtartalomadó-rendszerekre vonatkozó vizsgálati eljárásokat, jóváhagyta a holland hajóúrtartalomadó-rendszer módosítását¹⁷⁷ valamint egy hajóúrtartalomadó-rendszer bevezetését Szlovéniában¹⁷⁸ és Lengyelországban¹⁷⁹.
136. A Bizottság részben engedélyezett egy görög¹⁸⁰ és egy lett¹⁸¹ kikötőinfrastruktúra-fejlesztési projektet, valamint hivatalos vizsgálati eljárást indított a franciaországi kikötői ágazatot célzó bizonyos adóügyi intézkedésekre vonatkozóan¹⁸². Ezen túlmenően lezárta a skót szárazföld, valamint Skócia nyugati és északi partjainál fekvő szigetek közötti komphajó-szolgáltatás közfinanszírozására vonatkozóan 2008-ban indított hivatalos vizsgálati eljárást¹⁸³. A Bizottság egy útvonal kivételével megerősítette, hogy a nyugati és az északi szigetekre vonatkozó közszolgáltatási kötelezettségeket jogszerűen határozták meg és bízták az üzemeltetőkre. Az összefonódások területén a Maersk, a világ legnagyobb hajózási konglomerátuma, felvásárolta a Broströmöt¹⁸⁴.
137. A légi közlekedés területén március 29-én hatályba lépett a számítógépes helyfoglalási rendszerekről szóló rendelet¹⁸⁵. A repülőtéri díjakról szóló új irányelv¹⁸⁶ március 15-én lépett hatályba.
138. Június 18-án a Tanács és az Európai Parlament elfogadta a meglévő szabályok módosítását¹⁸⁷, azzal a céllal, hogy rugalmasabbá tegye a résidőkiosztást a válság

¹⁷¹ A Bizottság közleménye a hajókezeléssel foglalkozó társaságoknak nyújtott állami támogatásra vonatkozó iránymutatásról (HL C 132., 2009.6.11.).

¹⁷² N219/2009. sz. ügy (HL C 196., 2009.8.20.).

¹⁷³ N120/2009. sz. ügy (HL C 232., 2009.9.26.), N67/2009. sz. ügy (HL C 232., 2009.9.26.) és N300/2009. sz. ügy (HL C 299., 2009.12.9.).

¹⁷⁴ C22/2007. sz. ügy (HL L 119., 2009.5.15.).

¹⁷⁵ C2/2008. sz. ügy (HL L 228., 2009.9.1.).

¹⁷⁶ C5/2007. sz. ügy (HL L 315., 2009.12.2.).

¹⁷⁷ N457/2008. sz. ügy (HL C 106., 2009.5.8.).

¹⁷⁸ N325/2007. sz. ügy (HL C 53., 2009.3.6.).

¹⁷⁹ C34/2007. sz. ügy.

¹⁸⁰ N169/2008., N105/2008., N168/2008. és C21/2009. sz. ügyek.

¹⁸¹ N385/2009. sz. ügy.

¹⁸² N614/2008. sz. ügy (HL C 122., 2009.5.30.).

¹⁸³ C16/2008. sz. ügy, még nem tették közzé.

¹⁸⁴ COMP/M.5346. sz. ügy: *APMM/Broström*.

¹⁸⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 80/2009/EK rendelete (2009. január 14.) a számítógépes helyfoglalási rendszerek ügyviteli szabályzatáról és a 2299/89/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 35., 2009.2.4.).

¹⁸⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/12/EK irányelve (2009. március 11.) a repülőtéri díjakról (HL L 70, 2009.3.14.).

¹⁸⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 545/2009/EK rendelete (2009. június 18.) a Közösség repülőterein alkalmazandó résidőkiosztás egységes szabályairól szóló 95/93/EGK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 167., 2009.6.29., 24. o.).

által a légi szállításra gyakorolt hatás ellensúlyozása érdekében. Az intézkedés ideiglenesen befagyasztja a „kihasználás vagy elvesztés” szabályt a 2009. évi nyári időszak alatt, továbbá lehetővé teszi a légitársaságok számára, hogy megtartsák a résidők feletti jogaikat.

139. A légitársaságok ágazata jelentős zavarokkal szembesült 2009-ben, visszaesett az utas- és a teherszállítás iránti kereslet, ami jelentős veszteségeket eredményezett sok fuvarozó számára, és az ágazat szerkezetátalakításával járt. A szerkezetátalakításra a légitársaságok globális szövetségei közötti intenzívebb együttműködés formájában került sor, melynek eredményeként transzatlanti útvonalakra kiterjedő közös vállalati megállapodások jöttek létre. Az európai légitársaságok ágazata konszolidációs folyamaton ment át, hálózatorientált és diszkont légitársaságok¹⁸⁸ összefonódásával egyaránt. Néhány hálózatorientált nagy fuvarozó – különösen a Lufthansa – élt ezzel a lehetőséggel, annak érdekében, hogy kisebb regionális szereplők, nevezetesen a Brussels Airlines¹⁸⁹, a Bmi¹⁹⁰ és az Austrian Airlines¹⁹¹ felvásárlása útján bővüljön.
140. Április 8-án a Bizottság hivatalos eljárást indított a transzatlanti járatokon egyes légitársaságok – a Oneworld légitársaság-szövetség (British Airways, American Airlines és Iberia) és a Star Alliance (Lufthansa, United, Continental és Air Canada) – közötti együttműködés vizsgálata tárgyában¹⁹². Szeptember 30-án a Bizottság kifogási nyilatkozatot küldött ki a Oneworld-ügyben¹⁹³.
141. Az év folyamán a Bizottság engedélyezte az Austrian Airlines csoport javára hitelgarancia formájában nyújtott, megmentési célú támogatást¹⁹⁴. Emellett az Austrian Airlines szerkezetátalakítási tervét a közös piaccal összeegyeztethetőnek ítélte¹⁹⁵. Ezenfelül a Bizottság – számos feltétel¹⁹⁶ betartására is figyelemmel – határozatot hozott a görög hatóságok által az Olympic Airlines értékesítési eljárásaiba bevezetni szándékozott bizonyos változásokkal kapcsolatban. Ezen túlmenően a Bizottság jóváhagyta a görög hatóságok azon szándékát, hogy a fedezzék az Olympic Catering SA által személyzetének bizonyos tagjai tekintetében végrehajtandó önkéntes létszám-leépítési terv költségeinek egy részét¹⁹⁷.
142. A Bizottság elfogadta a Franciaország által annak érdekében hozott intézkedéseket, hogy felszámolja a nemzeti és az uniós járatok között az utasokra terhelt díjak tekintetében alkalmazott megkülönböztetést, ami tulajdonképpen előnyt biztosított a belföldi járatokon üzemelő légitársaságok számára¹⁹⁸.

¹⁸⁸ COMP/M.5364. sz. ügy: *Iberia/Vueling/Clickair*.

¹⁸⁹ COMP/M.5335. sz. ügy: *Lufthansa/Brussels Airlines*.

¹⁹⁰ COMP/M.5403. sz. ügy: *Lufthansa/bmi*.

¹⁹¹ COMP/M.5440. sz. ügy: *Lufthansa/Austrian Airlines*.

¹⁹² Lásd a 2009.4.20-i [MEMO/09/168](#). sz. sajtóközleményt.

¹⁹³ Lásd a [MEMO/09/430](#). sz., 2009.10.2-i sajtóközleményt.

¹⁹⁴ NN72/2008. sz. ügy, még nem tették közzé.

¹⁹⁵ C6/2009. sz. ügy

¹⁹⁶ N83/2009. sz. ügy, még nem tették közzé.

¹⁹⁷ N487/2009. sz. ügy.

¹⁹⁸ E4/2007. sz. ügy (HL C 83., 2009.4.7.).

2.8. Postai szolgáltatások

143. Ami az **állami támogatási szabályok postai ágazatra történő alkalmazását** illeti 2009-ben, a Bizottság több határozatot is elfogadott annak biztosítására, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal megbízott postai szereplők és leányvállalataik ne jussanak jogellenes előnyökhöz. Az év során a Bizottság folytatta a *Deutsche Post AG*¹⁹⁹ 1989 és 2007 közötti egyetemes szolgáltatási kötelezettségeinek végrehajtásáért nyújtott állítólagos túlkompenzációra irányuló vizsgálatát. Július 13-án a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított a belga La Poste²⁰⁰ javára biztosított intézkedések vizsgálata érdekében. Az Egyesült Királyságot érintő Royal Mail ügyben a Bizottság úgy határozott, hogy a 2001 és 2007 között odaitélt négy állami intézkedés összhangban volt az EU állami támogatási szabályaival²⁰¹. A francia La Poste ügy²⁰² kapcsán a francia kormány elfogadott egy törvényjavaslatot, amely arról rendelkezett, hogy a La Poste társaságot 2010. január 1-jéig részvénytársasággá („société anonyme”) alakítja, ami megszünteti a kezességvállalást. A fentiekre tekintettel a Bizottság jelenleg véglegesíti a határozatát.
144. Ami az összefonódásokat illeti, április 21-én a Bizottság feltételekhez kötve megszüntette az első olyan összefonódást, amely hivatalos postai szolgáltatók – a (svéd) Posten és a Post Danmark – között jött létre²⁰³.

2.9. Gépjárműipar

145. A gépjárműágazatot különösen súlyosan érintette a gazdasági válság. Bár a gépkocsik iránti kereslet – a Kína által támasztott erőteljes keresletnek köszönhetően – 2009-ben mindössze 2,4%-kal esett vissza 2008-hoz képest²⁰⁴, az EU-ban a gépkocsieladás (ezen belül a személygépkocsiké és a legfeljebb 3,5 tonnás könnyű haszongépjárművéké) 4,6%-kal esett vissza 2008-hoz képest, és 12,5%-kal 2007-hez képest²⁰⁵. A különböző nemzeti piacokon bevezetett selejtezési programok – különösen a német program – rövid távon kedvező hatással voltak az értékesítésre. A 98/34/EK irányelv által létrehozott információs mechanizmus alapján a műszaki szabályokat is tartalmazó nemzeti selejtezési rendszereket még a Bizottság és a tagállamok általi elfogadásuk előtt bejelentették: ez garantálta az átláthatóságot, az információcserét és az egységes piac akadályainak felszámolását.
146. Az ágazatot néhány éve jellemző csökkenő kereslet és túlzott globális kapacitás több nagy gépjárműipari beszállító – különösen a két amerikai beszállító, a General Motors és a Chrysler – csőd eljárását eredményezte. Ennek következtében a GM két

¹⁹⁹ [C36/2007](#). sz. ügy: *A Deutsche Post javára nyújtott jogellenes állami támogatás miatt a német állam ellen emelt panasz* (HL C 245., 2007.10.19., 21. o.).

²⁰⁰ C20/09. sz. (korábbi N763/02.) sz. ügy: *La Poste* (HL C 176., 2009.7.29., 17. o.).

²⁰¹ C7/07. (korábbi NN82/06. és NN83/06.) sz. ügy: *A Royal Mail javára nyújtott állítólagos támogatás* (HL L 210., 2009.8.14., 16. o.).

²⁰² C56/2007. sz. ügy: *Korlátlan állami kezességvállalás – La Poste (France)*.

²⁰³ COMP/M.5152. sz. ügy.

²⁰⁴ Globális gépjárműipari jelentés, Scotia Bank, http://www.scotiacapital.com/English/bns_econ/bns_auto.pdf.

²⁰⁵ ACEA, Új gépjármű-regisztrációk országonként, http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/new_vehicle_registrations_by_country/.

európai leányvállalata, az Opel/Vauxhall és a Saab eladásra került, és az Opel esetében állami hitelekre volt szükség a tevékenységük folytatásához.

147. Az ágazat második kihívása jelenleg a környezetkímélőbb gépkocsikra való áttérés. Az alacsony kibocsátású gépkocsik iránti növekvő vevői kereslet és a szigorúbbá váló szabályozási környezet nagyszabású beruházásokat tesz szükségessé a jövő előírásainak megfelelő járművek kifejlesztéséhez. A Bizottság e tekintetben több állami támogatási programot engedélyezett²⁰⁶. Az ágazatnak ugyanakkor kedvezett, hogy hitelek és kezességvállalások révén könnyebben jutott finanszírozáshoz.
148. A gépjárműágazatnak nyújtott valamennyi állami támogatás ügyében a Bizottság továbbra is szigorú szakpolitikai irányvonalat alkalmazott. A Bizottság különösen következetesen jelezte, hogy nem fogja elfogadni azt, hogy az ideiglenes keretrendszer alapján jóváhagyott programok szerinti állami támogatásra *de jure* vagy *de facto* protekcionista feltételek vonatkozzanak, mint például a beruházások földrajzi helye alapján megállapított, indokolatlan, nem kereskedelmi feltételek. A Bizottság körültekintően megvizsgált minden olyan ügyet, amely ilyen jellegű protekcionista aggodalmakat vetett fel, biztosítva ezáltal, hogy a támogatást a nem kereskedelmi megfontolások ne tegyék részrehajlóvá, és hogy az hozzájáruljon a gépjárműágazat jövőbeli életképességéhez.
149. Május 13-án a Bizottság 11 millió EUR összegű képzési támogatást engedélyezett a Scania kamiongyártó svédországi üzemeiben foglalkoztatott személyzet javára²⁰⁷. December 2-án 57 millió EUR összegű képzési támogatást engedélyezett a Ford Romania SA javára is, ezáltal lezárva az adott ügyben²⁰⁸ folytatott vizsgálati eljárást. Június 5-én a Bizottság a svéd állam által nyújtott állami kezességvállalást engedélyezett a Volvo Personvagnar (Volvo PV)²⁰⁹ javára, valamint november 13-án a román állam által a Ford Romania SA²¹⁰ javára. Emellett beruházási támogatást engedélyezett a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft.²¹¹ és a Ford España²¹² javára.
150. Ami a regionális támogatást illeti, április 29-én a Bizottság 46 millió EUR összegű beruházási támogatást engedélyezett a Fiat Csoport javára egy olyan nagyberuházási projektre, amely egy új gépkocsimodell gyártására irányult az olaszországi Sziciliában²¹³. Október 29-én azonban hivatalos vizsgálati eljárást indított egy 50 millió EUR nagyságrendű magyar regionális támogatás ellen, amelyet az Audi Hungaria Motor Kft. meglévő győri üzemében végrehajtandó nagyberuházási projektre nyújtottak²¹⁴.
151. A trösztellenes szabályozás területén október 28-án sor került a gépjárművekre vonatkozó új csoportmentességi rendelet előzetes tervezetének, valamint az azt kísérő iránymutatásnak az elfogadására. A szövegeket, amelyek a július 22-i

²⁰⁶ A további részleteket lásd e jelentés „Középpontban” című fejezetében.

²⁰⁷ N98/2009. sz. ügy: *A Scania javára nyújtott képzési támogatás* (HL C 147., 2009.6.27., 6. o.)

²⁰⁸ C39/2008. (korábbi N148/2008.) sz. ügy: *A romániai Ford Craiova javára nyújtott képzési támogatás*.

²⁰⁹ N80/2009. sz. ügy: *A Volvo Cars javára nyújtott állami garanciák* (HL C 172., 2009.7.24., 2. o.)

²¹⁰ N478/2009. sz. ügy: *A Ford Romania S.A. javára nyújtott egyedi állami támogatás*.

²¹¹ N671/2008. sz. ügy. Lásd: [IP/09/1147](#).

²¹² N473/2008. sz. ügy, Lásd: [IP/09/958](#).

²¹³ N635/2008. sz. ügy: *FIAT Termini Imerese*.

²¹⁴ C31/2009. (korábbi N113/2009.) sz. ügy: *Audi Hungaria Motor Kft.*

bizottsági közleményben²¹⁵ megállapított irányvonalat követik, december 21-én tették közzé nyilvános konzultáció céljára. Jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, valamint a nyilvános konzultáció eredményére is figyelemmel a Bizottság úgy véli, hogy a gépjármű-forgalmazási megállapodásokat nem kellene más ágazatok bármely hasonló megállapodásától eltérő módon kezelni. Így a csoportmentességi rendlettervezet arról rendelkezik, hogy a vertikális korlátozásokra vonatkozó, jövőbeli általános csoportmentességi rendelet az ilyen megállapodásokra vonatkozó jelenlegi egyedi szabályok helyébe fog lépni. Annak érdekében azonban, hogy a gépjármű-viszonteladók által a régi szabályok alapján végrehajtott beruházásokat – például a több márkát forgalmazó telephelyeket – védeni lehessen, a Bizottság azt javasolja, hogy ez az áttérés 2013. május 31. előtt ne következzen be.

152. Ami az utópiacokat (a javítás és a karbantartás, valamint a pótalkatrészek utópiacát) illeti, az elvégzett elemzés azt mutatta, hogy a verseny korlátozottabb, ezek ugyanis márkaspecifikus jellegűek, és számos területen ágazatspecifikus rendelkezésekre van szükség. Az utópiac tekintetében a csoportmentességi rendelet tervezete, valamint az azt kísérő iránymutatás-tervezet célja tehát az, hogy 2010. június 1-jétől felváltsák a meglévő csoportmentességi rendeletet²¹⁶. Ez ki fogja egészíteni az új járművekkel kapcsolatos javítási és karbantartási információkhoz való hozzáférésre vonatkozó ágazatspecifikus szabályokat.

2.10. Élelmiszeripar

153. A Bizottság a hatályos kötelezettségvállalási határozatok aktív nyomon követése révén folytatta az élelmiszerpiacokra vonatkozó versenyszabályok végrehajtását, valamint azoknak az ügyeknek az értékelését, amelyeknél 2008-ban vizsgálatok folytak. A Bizottság élelmiszer-ellátási lánc működésével foglalkozó munkacsoportjának munkája 2009-ben is folytatódott. Ezzel összefüggésben a Bizottság összpontosított tényfeltáró feladatot vállalt, hogy azonosítsa azokat az esetleges versenyhez kapcsolódó szempontokat, amelyek hatással lehetnek az élelmiszeripari ágazat működésére. Ennek a tényfeltáró tevékenységnek az eredményeit a Bizottság megosztotta a nemzeti versenyhivatalokkal, és szerepeltette az október 28-án elfogadott, „Hatékonyabban működő élelmiszer-ellátási lánc” című bizottsági közleményben²¹⁷.
154. Az EVH élelmiszerrel foglalkozó al csoportja júliusban és novemberben ülésezett, hogy megvitassa és megossza egymással az élelmiszerpiacokra vonatkozó kérdésekkel kapcsolatos legjobb gyakorlatokat.
155. A tejágazat egyike azon ágazatoknak, amelyek a legnagyobb nehézségekkel szembesültek 2009-ben. E nehézségekre tekintettel a Bizottság júliusban a tejpiacon helyzetről szóló jelentést²¹⁸ fogadott el. Ezenkívül létrejött és jelenleg is tevékenykedik egy tejágazati magas szintű munkacsoport, amely nemzeti

²¹⁵ A Bizottság 2009. július 22-i közleménye a gépjármű-ágazatra vonatkozó jövőbeli versenyjogi keretszabályról (COM(2009) 388 végleges).

²¹⁶ A Bizottság 1400/2002/EK rendelete (2002. július 31.) a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a gépjármű-ágazatbeli vertikális megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 203., 2002.8.1., 30–41. o.).

²¹⁷ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf.

²¹⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm.

mezőgazdasági szakértőket tömörít. A Bizottság által a nemzeti versenyhatóságokkal a tejágazatra vonatkozóan folytatott párbeszéd az Európai Versenypolitikai Hálózat tejágazati közös munkacsoportjának létrehozása által is erősödött, amely 2010-ben folytatja munkáját.

3. FOGYASZTÓI TEVÉKENYSÉGEK

156. A fogyasztói kapcsolattartó egység több mint öt éve jött létre és működik, célkitűzései pedig a következők: a Versenypolitikai Főigazgatóság által a fogyasztók képviselőivel folytatott együttműködés elmélyítése, valamint új kommunikációs módok kialakítása közvetlenül a nagyközönséggel.
157. 2003-ban a Bizottság létrehozta az európai fogyasztói tanácsadó csoportot a fogyasztói szervezetekkel való együttműködés fő fórumaként²¹⁹. Az európai fogyasztói tanácsadó csoport létrehozott egy versenypolitikai alcsoporthoz, amely évente kétszer ülésezik Brüsszelben²²⁰. Az év folyamán az európai fogyasztói tanácsadó csoport versenypolitikai alcsoportja például olyan kérdésekről tartott vitákat, mint a pénzügyi válság és a kapcsolódó állami támogatási intézkedések, a digitális mozi, az Intel-határozat és a gyógyszerészeti ágazat vizsgálata.
158. Október 21-én a Versenypolitikai Főigazgatóság „Competition and Consumers in the 21st century” (Verseny és fogyasztók a 21. században) című nyilvános rendezvény házigazdája volt. A közlemény tökéletesítésére tekintettel a versenypolitikai honlap fogyasztókkal kapcsolatos oldalai frissítésre kerültek, hogy fokozottabban felhasználóbarát információkat tartsanak.

4. AZ EURÓPAI VERSENYHATÓSÁGOK HÁLÓZATA ÉS A NEMZETI BÍRÓSÁGOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

159. 2009-ben az EVH a Bizottság és a 27 tagállam versenyhatóságai részvételével továbbra is kifejezetten aktív fóruma volt a vitának és a bevált gyakorlatok megosztásának.
160. A Versenypolitikai Főigazgatóság főigazgatója és valamennyi nemzeti versenyhatóság vezetői október 13-án üléseztek. A vita a következőkre összpontosított: prioritások megállapítása, eljárások konvergenciája/átláthatósága, szankciók és büncselekmény-elkövetés, összefonódások terén folytatott együttműködés. Az ülés foglalkozott a Bizottság pénzügyi válsággal kapcsolatos intézkedéseivel is, és az EVH engedékenységi mintaprogramja alapján egyhangúlag jóváhagyta az engedékenységi konvergenciáról szóló jelentést²²¹.
161. 2009-ben a Bizottságot a rendelet 11. cikkének (3) bekezdése értelmében 129 új, a nemzeti versenyhatóságok által indított ügyvizsgálatról tájékoztatták. Számos ügy

²¹⁹ A 2003. október 9-i 2003/709/EK határozat.

²²⁰ Az európai fogyasztói tanácsadói csoport versenypolitikai alcsoportja tagállamonként egy nemzeti fogyasztói szervezet képviselőjéből, valamint az Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet (European Consumers' Organisation; BEUC) egy képviselőjéből és az EGT (Izland és Norvégia) részéről két megfigyelőből áll. A Bizottság biztosítja az alcsoporthoz titkárságát.

²²¹ A jelentés a következő címen férhető hozzá: <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>.

indult többek között az energia-, a média-, a távközlési ágazatban és a pénzügyi szolgáltatások ágazatában. A Bizottság tájékoztatást kapott 69, az 1/2003/EK rendelet 11. cikkének (4) bekezdése szerint tervezett határozatról is (melyek száma 2008-hoz képest 15%-os emelkedést jelentett).

162. 2009-ben a Bizottság a rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében öt véleményt adott ki olyan kérdésekről, amelyeket nemzeti bírák tettek fel az uniós versenyszabályok alkalmazására vonatkozóan: egyet egy belga bíróságnak, egyet egy litván bíróságnak és hármat spanyol bíróságoknak. A rendelet 15. cikkének (3) bekezdése szerinti *amicus curiae* beavatkozásokkal kapcsolatban a Bizottság egy ügyben írásbeli észrevételeket terjesztett a párizsi Fellebbviteli Bíróság elé a szelektív forgalmazási megállapodásokban online értékesítésre alkalmazott korlátozással kapcsolatban²²², az Európai Bíróság által a C-429/07. sz. ügyben hozott határozat nyomán a Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be a Gerechthof Amsterdam részére a Bizottság által kirótt bírságok adóból való leírhatóságával kapcsolatban.
163. Az év folyamán különböző tagállamok bíráinak képzési programjaira vonatkozóan 10 támogatási megállapodás megkötésére került sor.

5. NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGEK

164. Egy fokozottan globalizált világ gazdaságban a versenypolitikának globális kitékintést is kell alkalmaznia. A Versenypolitikai Főigazgatóság továbbra is vezető szerepet játszott a Nemzetközi Versenyhatóságok Hálózatában (ICN). Január 22-én és 23-án a Versenypolitikai Főigazgatóság a versenyhatóságok hatékonyságáról szóló szeminárium – az első ilyen jellegű rendezvény – házigazdája volt Brüsszelben.
165. A korábbiakhoz hasonlóan a Versenypolitikai Főigazgatóság továbbra is aktívan közreműködött az OECD Versenybizottságának munkájában, és részt vett az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája (UNCTAD) versenyjoggal és -politikával foglalkozó kormányközi szakértői csoportjának (Intergovernmental Group of Experts, IGE) éves konferenciáján, és hozzászólásokat terjesztett elő a legtöbb kerekasztal-megbeszélésen.
166. Az Amerikai Egyesült Államokkal folytatott együttműködés intenzív volt, mind az egyedi esetek, mind pedig a versenypolitikával kapcsolatos általánosabb kérdések tekintetében. Ugyanez vonatkozik a kanadai Versenyhivatallal és a tisztességes kereskedelemmel foglalkozó japán bizottsággal folytatott együttműködésre.
167. Május 23-án az Európai Közösség és Dél-Korea a versenypolitika területére vonatkozó kétoldalú együttműködési megállapodást²²³ írt alá, amely július 1-jén lépett hatályba. A Dél-Koreával létrejött szabadkereskedelmi megállapodás parafálására 2009. október 15-én került sor, és azt várhatóan 2010 folyamán írják alá,

²²² A Párizsi Fellebbviteli Bíróság előtti, RG 2008/23812. sz. ügy: *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique*. Az ügy alapján az EUMSz. 267. cikkével összhangban előzetes döntéshozatal iránti kérelem született; lásd a C-439/09. sz. ügyet.

²²³ Megállapodás a Koreai Köztársaság kormánya és az Európai Közösség között a versenyellenes tevékenységekkel kapcsolatos együttműködésről (HL L 202., 2009.8.4., 36. o.).

illetve lép hatályba. Szabadkereskedelmi megállapodás most első alkalommal tartalmaz bizonyos támogatástípusokra vonatkozó tilalmat.

168. Október 8-án Kroes biztos asszony egyetértési megállapodást írt alá a brazil igazságügyi minisztériummal és a brazil versenyhatóságok vezetőivel a Versenypolitikai Főigazgatóság és brazil társintézményei közötti szorosabb együttműködés biztosítása érdekében.
169. A Kínával folytatott éves versenypolitikai párbeszédre június 22-én és 23-án került sor Brüsszelben. Az Indiával folytatott együttműködés intenzívebbé vált 2009-ben, ugyanis India hét biztost jelölt ki az 2002. évi versenytörvény végrehajtásával megbízott indiai Versenybizottság megalakítására.
170. A bővítéssel összefüggésben különösen szoros együttműködés folyt Horvátországgal és Törökországgal. E két tagjelölt országnak „nyitó referenciaértékeket” kell teljesítenie a versenypolitikai fejezetre vonatkozó csatlakozási tárgyalások megkezdése előtt. Ezen túlmenően a Versenypolitikai Főigazgatóság további segítséget nyújtott a Nyugat-Balkán országainak az adott országok versenyszabályainak az uniós jogszabályokhoz igazítása terén, és részt vett az Izland uniós tagsági kilátására vonatkozó előzetes megbeszéléseken.

6. INTÉZMÉNYKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

171. 2009-ben a Bizottság folytatta az Európai Unió más intézményeivel fennálló együttműködését az adott intézmények által kötött megállapodásokkal, illetve jegyzőkönyvekkel összhangban²²⁴.
172. 2009-ben az Európai Parlament (EP) elfogadta az EK trösztellenes szabályainak megsértésén alapuló kártérítési keresetekről szóló fehér könyvről szóló állásfoglalást, valamint a 2006-ra és 2007-re vonatkozó éves versenypolitikai jelentéseket. A versenypolitikáért felelős biztos, valamint a Gazdasági és Monetáris Bizottság közötti rendszeres párbeszédén túlmenően a Bizottság részt vett más parlamenti bizottságokban és számos témában – többek között az éves versenypolitikai jelentésre, a kártérítési keresetekről szóló fehér könyvre, a műsorszolgáltatási közleményre, az állami támogatásra és a pénzügyi válságra, a gyógyszerészeti ágazat vizsgálatára, valamint a gépjárművekre vonatkozó csoportmentességi rendeletre vonatkozóan – folytatott megbeszéléseken. Európai parlamenti képviselőkkel ezekben a témákban és számos egyéb témában tartottak értekezleteket.
173. A Bizottság szorosan együttműködik a Tanáccsal, tájékoztatva azt a versenypolitika területén tett fontos szakpolitikai kezdeményezésekről, például az állami támogatási intézkedésekről, továbbá a bankszektorra vonatkozó iránymutatásokról, valamint a pénzügyi és gazdasági válság összefüggésében hozott egyéb kiegészítő állami támogatási intézkedésekről. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal²²⁵ konzultáció

²²⁴ Az Európai Parlament és a Bizottság közötti kapcsolatokról szóló, 2005. május 26-i keretmegállapodás; az Európai Bizottság és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság közötti, 2005. november 7-i együttműködési jegyzőkönyv; az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága közötti együttműködési megállapodásokról szóló, 2005. november 17-i jegyzőkönyv.

²²⁵ A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság előkészíti a Gazdasági és Pénzügyi Tanács (ECOFIN) munkáját, és tagjai között jelen van az Európai Központi Bank egy képviselője.

folyt a bankok feltőkésítéséről szóló, az értékvesztett eszközökről szóló és a szerkezetátalakításokról szóló közlemények tárgyában, valamint a kezességvállalási és a feltőkésítési programok felülvizsgálata tárgyában. A Bizottság hozzájárult a versenypolitikához a Tanács egyes összetételei – például az ECOFIN, a Versenyképességi Tanács, a Közlekedési, Távközlési és Energiaügyi Tanács –, valamint az Európai Tanács által elfogadott következtetések tekintetében.

174. A Bizottság tájékoztatja az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot (EGSZB) és a Régiók Bizottságát a legfontosabb szakpolitikai kezdeményezésekről, és részt vesz az adott kezdeményezésekkel kapcsolatban az illetékes bizottságban adott esetben tartandó vitákban. 2009 folyamán az EGSZB jelentéseket tett közzé a 2007. évi versenypolitikai jelentésről és a kártérítési keresetekről szóló fehér könyvről. A Versenypolitikai Főigazgatóság szolgálatai emellett részt vettek munkacsoport-értekezleteken, és kétoldalú üléseket tartottak az EGSZB előadóival számos egyéb témáról, ideértve a kkv-k világpiaci változásokhoz való alkalmazkodását, a hajógyártást és az állami támogatást is.